

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 18, 1996

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 18, 1996

Nr. 118

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

V. Adamkus „doriems politikams“ siūlo paramą rinkimuose

Vilnius, birželio 14 d. (AGEP) — Amerikietis gamtos augininkas Valdas Adamkus atvyko į Lietuvą siūlyti savo paslaugų „progresyvioms politinėms jėgoms“ rinkimuose į Seimą ir apsispręsti dėl savo paties ketinimų siekti prezidento posto. „Esu pasirengęs remti bet kurių politinių jėgų ar nepriklausomus kandidatus į dešinę nuo LDDP. Ši partija, manau, per ketverius valdymo metus įrodė visiškai nesugebanti valdyti krašto, ir pamėginsiu prisidėti, kad demokratišku būdu ji būtų pašalinta iš valdančiųjų pozicijų“, dienraščiui „Lietuvos rytas“ sakė Valdas Adamkus, ketvirtadienį iš Čikagos atskridęs į Vilnių.

JAV vidurio vakarų regiono gamtos augos agentūros vadovas V. Adamkus žada dar šią vasarą atsistatydinti iš savo pareigų, jei per konsultacijas su politinių jėgų atstovais bus paprašyta jo paramos rudenį vykščiančiuose Seimo rinkimuose. Pats V. Adamkus neketina vytauto Landsbergio — devyniais procentais.

įsitraukti į rinkimų kampanijos darbą už tuos, kurie „nuoširdžiai dirbs Lietuvos labui“.

V. Adamkus teigia dar galutinai neapsisprendęs, ar dalyvaus prezidento rinkimuose 1998 m. pradžioje. Tačiau, sako jis, „jei po Seimo rinkimų susiklostys tokia politinė konjunkcija, jog pajusiu Lietuvos interesus reikalauja, kad dalyvačiau prezidento rinkimuose, aš neatsisakysiu imtis šios naštos. Jokia atsakomybė Lietuvos labui manęs nebaugina“.

Profesiniais ir privačiais reikalais Lietuvoje dažnai atsilankantis V. Adamkus jau porą metų nesitraukia iš populiariausių politikos ir visuomenės veikėjų sąrašo viršūnės. Gegužės viduryje jis stovėjo antroje vietoje po Seimo vicepirmininko, Centro Sąjungos nario Egidijaus Bičkaus. Valdo Adamkus populiarumas lenkė prezidento Algirdo Brazauskio keturis procentais ir įtakingiausio opozicijos politiką Vytauto Landsbergio — devyniais procentais.

V. Ivanovo deportavimas toliau vilkinamas

Vilnius, birželio 12 d. (AGEP) — Lietuvos Migracijos departamentas laukia Specialiųjų tarnybų informacijos apie Rusijos piliečio Valerij Ivanov pastarojo meto veiklą, kad įvertintų jo galimybes pasilikti gyventi Lietuvoje. „Migracijos departamentas laukia teisinio įvertinimo, kuris leistų pradėti teisinę procedūrą. Negalim tiesiog čiupti ir jį išmesti“, korespondentui pasakė Migracijos departamento direktorius Vladas Minkevičius.

Savo antipatijas Lietuvai V. Ivanovas vėl priminė, kai gegužės pabaigoje Maskvoje žurnalistams pristatė savo knygą „Lietuviškas kalėjimas“, kurioje, be kita ko, tvirtina, kad visos 1991 m. sausio 13-osios aukos yra lietuvių falsifikacija, o sovietų armija neužmušė Vilniuje nė vieno laisvės gynėjo.

Maskvoje V. Ivanovas prisistatinėjo kaip neva engiamas Lietuvos rusų bendruomenės vadovas. Tačiau Rusijos piliečių Lietuvoje asociacijos „Rosija“ organizacinis komitetas atsisakė nuo V. Ivanovo, pareiškęs, kad nėra pagrindo pastarajį laikyti „rusų bendruomenės vienu lyderiu“, nes jis neturėjo ir neturi nieko bendra su dabar šalyje veikiančiomis rusų organizacijomis.

Rusų kalba leidžiamame Vilniaus dienraštyje „Echo Litvy“ birželio 12 d. paskelbtas „Rosija“ vadovų pareiškimas, kuriame Rusijos piliečiai Lietuvoje perspėjami saugotis „galimų mėginimų įvesti juos į V. Ivanovo veiklos sferą“.

Vidaus reikalų ministerijos vadovas Virgilijus Bulovas praėjusį mėnesį Seime sakė, kad ministerija atlieka tarnybinių V. Ivanovo tinkamumo gyventi Lietuvoje tyrimą, po to, kai jis vėl viešai skelbė išgalvotus „faktus“ apie 1991 m. sausio 13-osios perversmą Vilniuje ir kaltino Lietuvos valdžią kitaminciu persekiojimu.

Migracijos departamento direktoriaus nuomone, Valstybės saugumo departamentas turėtų vėl pasidomėti V. Ivanovu, kuris yra kalbėjęs už aktyvią

priešvalstybinę veiklą. Tačiau kol departamentas nėra gavęs patikimos informacijos, ar dabartinis V. Ivanovo veikla pažeidžia Lietuvos įstatymus ir kelia grėsmę šalies saugumui, jo vadovas nesijaučia galintis pradėti ruošti teikimą vidaus reikalų ministrui išsiųsti teistąjį perversmininką. „Man būtų lengviausia, jei jo čia nė kvapo nebūtų. Aš asmeniškai nematau galimybės Ivanovui gyventi Lietuvoje“, sako Migracijos departamento direktorius V. Minkevičius. Tačiau, pabrėžia jis, panašiais atvejais, kaip šis, būtina ypač skrupulingai laikytis įstatymo raidės.

„Vargu, ar Lietuvai būtų naudinga, jei tektų aiškintis prieš Europos institucijas dėl žmogaus teisių, ir pirmasis, dėl kurio valstybė turėtų atsakyti, būtų Ivanovas“, mano V. Minkevičius.

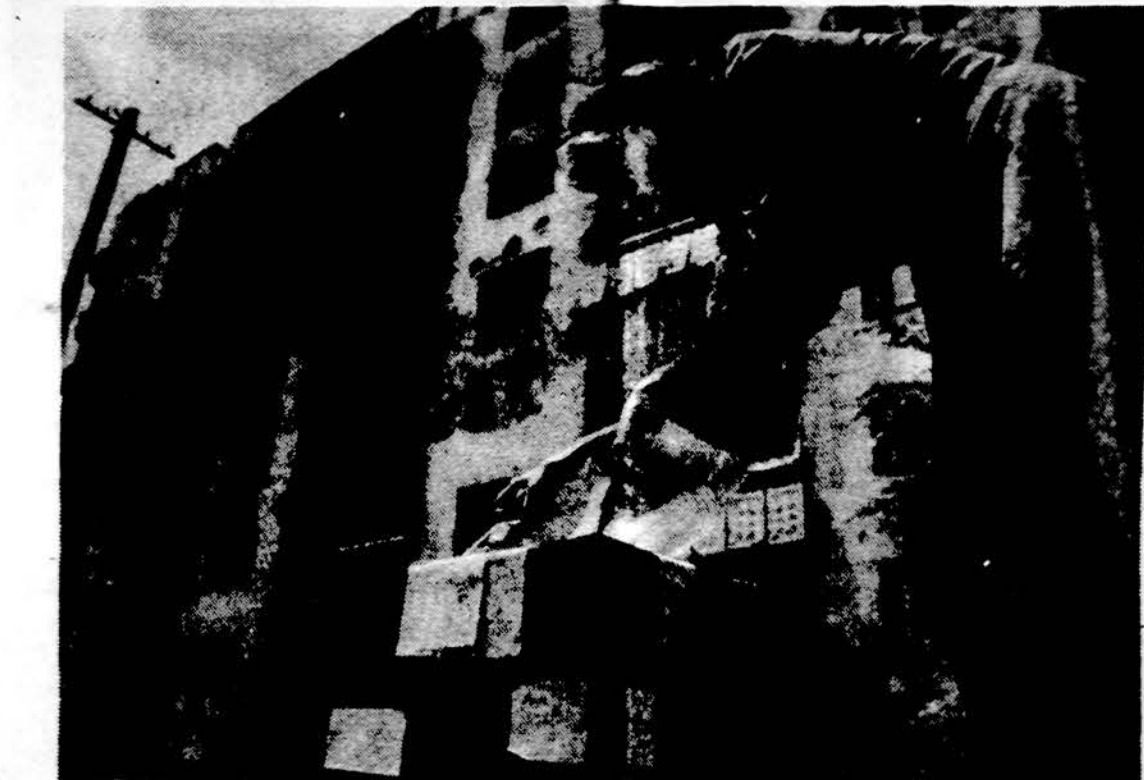
Buvusį prosovietinės organizacijos „Jedinstvo“ vadovą V. Ivanovą, kuris trejus metus kalėjo už dalyvavimą sausio 13-osios perversme, dar prieš metus nesėkmingai mėginta deportuoti iš Lietuvos. Migracijos departamentas buvo paruošęs dokumentinę medžiagą V. Ivanovo išsiuntimui, kuris,

Lietuva minėjo Gedulo ir Vilties dieną

Vilnius, birželio 14 d. (AGEP) — Birželio 14 d., penktadienį, Lietuvoje buvo minima Gedulo ir Vilties diena. Nepriklausomybės aikštėje 10 valandą ryto Vilniuje buvo iškelta valstybinė vėliava su gedulo juosta, 11 valandą trėmimų aukos buvo pagerbtos prieš Naujosios Vilnios geležinkelio stoties paminklo.

Pusę pirmos prasidėjo šv. Mišios Vilniaus arkikatedroje Bazilikoje, o 1 val. po pietų nuo Katedros aikštės prasidėjo eiseną Gedimino prospektu link Lukiškių aikštės.

Antrą valandą vyko minėjimas prie buvusio KGB rūmų, o 3 val. — minėjimas Naujosios Vilnios geležinkelio stoties aikštėje prie paminklo genocido

Nors Rusijos ir čekėnų taikos derybose buvo sutarta, kad parlamento rinkimai Čekėnijoje bus atidėti, Maskvos statytinė Čekėnijos valdžia vis tiek juos surengė praėjusį sekmadienį, kaip Maskva reikalavo, nors čekėnų delegacija tam priešinosi. Sekmadienį Čekėnijoje vyko rinkimai ir dėl Rusijos prezidento ir dėl Čekėnijos parlamento, nors nesilaikantys šaudymai ir bombardavimai liudijo, kad taikos sutartis ir juos numatytos paliaubos buvo tik ant popieriaus. Čekėnai rinkimus laiko sutarties laimėjimu ir juos boikotavo — vietose — ištaisais miestais ir kaimais. Grozne, lauke, prie mobilios balsavimo punkto prie išgrauto daugiabučio, moteris dėdė į dėžę savo balsavimo lapelį. Nors Maskvos statytinė valdžia rinkimus pravedė per tris dienas, kad kuo daugiau žmonių balsuotų, skaičiuojant balsus, vietinė rinkimų komisija nusprendė, kad balsavo tik 32% užsiregistravusių balsuotojų, tad rinkimai laikytini negaliojančiais.

AP nuotrauka

1997 m. Lietuva pradės derybas dėl stojimo į Europos Sąjungą

Vilnius, birželio 14 d. (AGEP) — Vokietijos pozicija dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą visiškai atitinka Lietuvos interesus, pasakė Užsienio reikalų ministerijos (URM) sekretorius Albinas Januška, pasibaigus dvi dienas Vokietijoje trukusioms politinėms konsultacijoms. Susitikimuose su Vokietijos Užsienio reikalų ir Gynybos ministerijų vadovais ir su Vokietijos parlamento Bundestago Gynybos ir Užsienio reikalų komiteto nariais daugiausia dėmesio skirta Europos Sąjungos bei NATO plėtimui.

tuometinės departamento vadovybės įsitikinimu, kėlė grėsmę konstitucinei tvarkai. Tačiau po ilgo vilkinimo, kurį lėmė griežtas Rusijos nepasitenkinimas, tuometinė Adolfas Šleževičiaus vyriausybė davė leidimą V. Ivanovui apsigyventi Lietuvoje. Departamentui tuomet vadovavęs Č. Blažys pavadino tai politiniu, o ne teisiniu sprendimu ir netrukus turėjo atsisveikinti su savo postu.

Valdžios neryžtingumą tiek prieš metus, tiek ir dabar griežtai kritikavo Seime esanti opozicija, raginanti nedelsti išsiųsti užsienietį, neslepiančį priešiško šaliai, kurioje gyvena.

Septintą valandą vakaro Šv. Jonų bažnyčioje vyko Gedulo ir Vilties dienos skirtas koncertas. Tuo tarpu Šiauliuose Gedulo ir Vilties dieną Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje valstybinis kamerinis choras „Polifonija“ atliko Mozarto „Requiem“, Lietuvos kamerinis orkestras, solistai Regina Šilinskaitė, Laima Jonutytė, Audrius Rubežius, Ignas Misiūra, dirigavo Inigo Ernst Reihl iš Vokietijos.

Prie paminklų Ginkūnų kapinėse ir Pasipriešinimo aukų kapavietėje Laisvamanių kapinėse buvo padėta gėlių, o prie Geležinkelio rampos įvyko minėjimas „Žerėk, Tėvynės žiburelė“.

Lietuvos delegacija gavo patvirtinimą, kad 1997 metų pabaigoje Lietuva kartu su kitomis Vidurio Europos valstybėmis pradės derybas dėl stojimo į Europos Sąjungą, kalbėdamasis su žurnalistu sakė A. Januška. Pasak jo, pokalbiai dėl NATO plėtimosi buvo naudingi, tačiau kol kas anksti kalbėti „apie mechanizmą ir pozicijų aiškumą“.

Susitikimuose su Vokietijos pareigūnais Lietuvos atstovai vėl kėlė bevizio įvažiavimo įvedimo klausimą. Pasak A. Januškos, buvo susitarta, kad abiejų

šalių ekspertai pradės konsultacijas jau rugpjūčio mėnesį. Pasak jo, Lietuva tikisi, kad jau kitais metais pavyks panaikinti vizas.

Vokietijos pareigūnų taip pat buvo prašyta supaprastinti vizų gavimo procedūrą ir tokiu būdu sumažinti eiles prie Vokietijos ambasados Vilniuje. Pasak Lietuvos URM sekretoriaus, vokiečiai pažadėjo imtis priemonių išspręsti šią problemą.

Lietuvos delegacija, kurioje taip pat yra Lietuvos kariuomenės generalinio štabo viršininkas pulkininkas Valdas Tutkus, Seimo Užsienio reikalų komiteto nariai Algirdas Saukdas, Gediminas Kirkilas ir Vytautas Plečkaitis, į Lietuvą grįžo penktadienį vakare.

arba išmokant kompensaciją. Pasak R. Macekianeco, kadangi žemės Lietuvoje trūksta, gauti sklypą kitoje vietoje Vilniaus apylinkėse nėra galimybių, o kompensacijų išmokėjimas per 15 metų šių žmonių nepatenkina. Tuo tarpu jis sakė neabejojantis, kad išplėti Vilnių, žmonės nebeatgaus žemės natūra.

R. Macekianecas pripažino, kad žemės grąžinimas yra visos Lietuvos, o ne tik aplink Vilnių gyvenančių žmonių problema. Tačiau, pasak jo, visi kiti Lietuvos didieji miestai, kartu su dėjus, buvo išplėsti tiek pat, kiek vienas Vilnius. LLD vadovo nuomone, tokie dideli plotai sostinėje suteikti be urbanistinio pagrindo.

LRA pirmininko pavaduotojas Voldemaras Romaševskis kaltino Lietuvos diplomatus ir Seimo Lietuvos-Lenkijos parlamentinės grupės pirmininką Vytautą Plečkaitį bei kitus pareigūnus melagingos informacijos skleidimu Lenkijoje apie tai, kiek ir kokios tautybės žmonių gyvena tose teritorijose, kurios pateko į Vilniaus ribų išplėtimą.

Pasak V. Tomaševskio, jie tvirtina, kad čia gyvena 35% lenkų ir 55% lietuvių, tuo tarpu pagal Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybių pateiktus

Dar vienas Rusijos politikas reiškia teritorines pretenzijas į Klaipėdą

Maskva, gegužės 14 d. (AGEP) — Praėjus mėnesiui po Rusijos Dūmos pirmininko pavaduotojo Sergej Baburin pareiškimo apie Rusijos teritorines pretenzijas į Klaipėdos kraštą, tai pakartojo kitas Dūmos deputatas, buvęs sovietų Sąjungos Ministrų Tarybos pirmininkas Nikolaj Ryžkov.

S. Baburino vadovaujama Rusijos Visaliaudinė Sąjunga (RVS) gegužės pradžioje skelbė, kad Klaipėdos kraštas Rusijai priklauso pagal 1945 m. pasirašytą Potsdamo konferenciją.

Šios sąjungos Dūmos deputatų grupės vadovas N. Ryžkov trečiadienį Maskvoje spaudos konferencijoje dar papildė, neva Klaipėdos kraštas priklauso Rusijai ir pagal Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos Baigiamąjį Aktą bei 1990 m. liepos 12 d. Sovietų Sąjungos ir Vokietijos sutartį.

N. Ryžkov teigė neseniai lankęsis Karaliaučiaus srityje ir išgirdęs šios srities gyventojų susirūpinimą, „kokių pagrindu Rusijos valdžia ketina perduoti Lietuvai“ Klaipėdos kraštą. Pareiškęs, kad Sovietų Sąjungos derybininkai labai pasiskubino priimti sprendimus, N. Ryžkov kvietė „labai rimtai ir atsakingai“ spręsti šią problemą. „Ir jokių būdų negalima skubėti pasirašinėti jokių sutarčių dėl sienos, kol visiškai nebus išaiškintos aplinkybės“, sakė N. Ryžkov.

Kaip žinoma, Lietuvos ir Rusijos Karaliaučiaus srities siena iki šiol nėra nustatyta, šalims nesutariant dėl Vištyčio ežero,

sienos linijos Nemunu. Kuršių mariose ir Baltijos jūroje.

Lietuvos diplomatai ne kartą yra pareiškę savo susirūpinimą tuo, kad Rusijoje egzistuoja politinės jėgos, kurios yra pasirengusios ignoruoti visuotinai pripažintus tarptautines teisės principus ir normas, dvišalių sutarčių nuostatas.

Aukšti Lietuvos pareigūnai sakė esą ypač susirūpinę tuo, kad tokių jėgų atstovai užima aukštas pareigas Rusijos parlamente ir jų veikla smarkiai suaktyvėjo Rusijos prezidento rinkimų kampanijos metu. Tačiau S. Baburino ir kitų veikėjų pareiškimai nesulaukia oficialios Rusijos valdžios įvertinimo.

Balandžio 30 d. Lietuvos Užsienio reikalų ministerija įteikė Rusijos ambasadai Vilniuje notą, kuria atkreipė dėmesį į kai kurių Rusijos politinių veikėjų pasisakymus, kurie yra neleistini ir prieštarauja Lietuvos ir Rusijos 1991 m. liepos 29 d. Sutarties dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų.

Šia sutartimi abi šalys yra įsipareigojusios gerbti viena kitos suverenitetą, teritorinį vientisumą ir sienų neliečiamumą pagal Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos principus. Sutartyje numatyta, kad šalys draudžia įstatymais ir užkerta kelią savo teritorijose kurtis organizacijoms bei grupėms, taip pat veikti asmenims, siekiantiems sugriauti kitos šalies teritorinį vientisumą.

Lenkija atmeta Lenkų Rinkimų Akcijos pretenzijas

Vilnius, birželio 12 d. (AGEP) — Lenkijos užsienio reikalų ministras Dariusz Rosati patvirtino, kad Lietuvos ir Lenkijos santykiai vystosi gerai, o Lietuvos lenkų organizacijos Lenkų Rinkimų Akcijos (LRA) reikiamos pretenzijos dėl neva Lietuvoje pablogėjusios lenkų tautinės mažumos padėties yra nepagrįstos.

Pasak Lietuvos Seimo Lietuvos-Lenkijos parlamentinės grupės pirmininko, socialdemokrato Vytauto Plečkaičio, Lenkijos Užsienio reikalų ministras tai pasakė praėjusią savaitę, atsakydamas į Lenkijos parlamentarų paklausimą. Lietuvos parlamentarų grupė praėjusią savaitę lankėsi Lenkijoje ir susitiko su Lenkijos Seimo Lietuvos-Lietuvos parlamentine grupe.

V. Plečkaitis antradienį spaudos konferencijoje sakė, kad nemažai Lenkijos įtakingų parlamentarų gauna tendencinę informaciją iš Lenkų Rinkimų Akcijos ir „daro iš to politiką“.

Kito Lietuvos parlamentarų — krikščionio demokrato Vytauto

duomenimis, tose teritorijose gyvena mažiau nei 10,000 žmonių, iš kurių daugiau nei pusę sudaro lenkai.

Jis taip pat teigė, kad ten žemę pretenduoja atgauti 2,200 žmonių, iš kurių dauguma yra lenkų tautybės. Pasak V. Tomaševskio, ne viena lietuvių šeima nėra padavusi pareiškimo, o į žemes pretenduoja dar kelios totorių ir rusų pravoslavų šeimos.

Bogušio nuomone, sustiprėję Lenkijoje pareiškimai apie neva pažeidžiamas lenkų mažumos teises Lietuvoje atspindi pradedančias vyrauti Lenkijoje priešrinkimines nuotaikas.

Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų grupių susitikime pripažinta, kad abiejų šalių tarpvalstybiniai santykiai vystosi normaliai, tačiau pastebėta, kad susiduriama su problemomis tautinių mažumų švietimu. Lietuva ypač nepatenkinta lietuvių švietimu Lenkijoje, kur per šešerius metus neišleistas nė vienas vadovėlis lietuvių mokykloms. Tuo tarpu Lietuvoje kasmet išleidžiama apie 170-180 lenkiškų vadovėlių.

Tačiau, sakė V. Plečkaitis, Lietuvoje taip pat reikėtų daugiau dėmesio skirti Vilnius kraštui, kuriame gyvena daug lenkų. Pastangų pirmiausia reikia rengiant lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų lenkiškoms mokykloms.

— Rusijos rinkimuose, preliminarūs duomenimis, B. Jelcinas ir komunistas G. Žiuganovas nesurinko pakankamai balsų laimėti, nors Jelcinas šiek tiek pralenkė Žiuganovą. Antrasis rinkimų turas turės būti prarastas 30 dienų laikotarpyje.

KALENDORIUS

Birželio 18 d.: Morkus, Marcellinas, Annulfas, Marira, Tolvandas, Vaiva.

Birželio 19 d.: Šv. Romualdas, abatas (952-1027 m.), Gervazas, Protazas, Deodatas, Dovilas, Ramunė.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

DAR KARTĄ APIE
VITAMINUS IR MINERALUS

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

(Tęsinys. Pradžią Nr. 113)

Beta karotenai

Daugelis įvairių studijų rodo, kad rūkoriai, kurie valgydavo daug daržovių ir vaisių, mažiau sirgdavo plaučių vėžiu. Daržovėse randama įvairių cheminių junginių, stabdančių vėžio vystymąsi ir ypač daug randame beta karoteno, todėl buvo manoma, kad beta karotenai apsaugo rūkančius nuo plaučių vėžio. Tam klausimui ištirti Suomijoje buvo prarastas tyrimas ir pernai paskelbti tyrimo rezultatai. Suomijos vėžio tyrinėtojai, kartu su Amerikos vėžio institutu, nuo 5 iki 8 metų stebėjo 29,000 žmonių. Stebimi žmonės buvo suskirstyti į 4 grupes. Vienos grupės žmonės ėmė vitamino E ir ketvirtos grupėje esantieji ėmė tik „placebo“. Nei tyrimo stebėtojai, nei stebimi asmenys nežinojo, ką jie imdavo. Po 8 metų, baigus tyrimus, paaiškėjo, kad tie, kurie ėmė vitamino E su beta karotenu ir tie, kurie ėmė tik vitamino E arba „placebo“, plaučių vėžio sirgo beveik vienodai truputį mažiau kaip Suomijos gyventojai. Tuo tarpu tie, kurie ėmė tik beta karoteną, susirgo plaučių vėžiu 18% daugiau. Taigi, susidarė išvada, kad beta karotenai, užuot apsaugotų plaučius nuo vėžio, juos susargdino. Šie Suomijos tyrimo rezultatai sukrėtė Amerikos vėžio ligų tyrinėtojus. Analizuojant šį tyrimą, paaiškėjo, kad tyrimas buvo blogai prarastas. Beta karoteno grupėje dalyvavo daugiausia vyresnio amžiaus vyrai, kurie apie 40 metų rūkė ne mažiau kaip vieną pakelį cigarečių kasdien ir tyrimo metu jie nebuvo nustoję rūkyti. Po 40 metų rūkymo jų plaučiuose susidarė vėžio pakitimai, kurių beta karotenai negalėjo panaikinti. Be to, beta karoteno grupėje žmonės buvo nutukę ir 18% jų dirbo asbesto aplinkoje. Asbestas ir nutukimas, kaip žinome, prisideda prie plaučių vėžio vystymosi. Amerikos tyrimai nerodo, kad beta karotenai sukelia plaučių vėžį. Jungtinėse Amerikos Valstijose jau daugiau kaip 12 metų yra tęsiama studija, kurioje dalyvauja apie 22,000 gydytojų. (Jų tarpe ir aš). Kas antrą dieną pusę valandį ima beta karoteno 50 mg piliules, kita pusė ima panašias, bet neveikias „placebo“ piliules. Tuo studijos duomenys nerodo, kad beta karotenai turėtų įtaką plaučių vėžio atsiradimui. Atvirkščiai, kai kuriems jis yra naudingas, bet ši studija dar nėra baigta.

Vitaminai B₆, B₁₂,
folinė rūgštis

Kiti vitaminai kaip B₆, B₁₂ ir folinė rūgštis irgi yra svarbūs žmogaus organizmui. Stokojant vitaminų B₆, B₁₂ ir folinės rūgšties, organizme susidaro per didelis amino rūgšties-homocystino kiekis, kuris užkemša koronarinius širdies ir kojų kraujotakus. Dėl to susidaro širdies smūgis ir žmogus miršta. Žmonės su padidintu kraujyje homocystino kiekiu suseraga kraujotakų ligomis 28 kartus dažniau, negu normalų kiekį turintieji. Tyrimai parodė, kad homocystinas buvo galbūt svarbesnis veiksnys širdies ir kraujotakų ligų susidarymui, negu cholesterolis. Juo didesnis B₆, B₁₂ ir folinės rūgšties kiekis

kraujyje, tuo mažesnis kiekis buvo homocystino.

B₁₂ vitamino trūkumas senesniems žmonėms rišasi su atminties silpėjimu ir orientacijos praradimu. Šie simptomai yra labai panašūs į Alzheimerio ligos simptomus. Senesnių žmonių virškinamasis traktas blogai absorbuoja vitamino B₁₂, todėl patariama ji imti didesniais kiekiais arba injekcijomis. Vitamino B₆ dienos norma apie 2 mg, folinės rūgšties — 0.5 mg.

Mineralai

Kiničių studijoje kartu su vitaminu E ir beta karotenu dar buvo duodama ir mineralas selenium. Selenium mineralas žmogaus organizmui yra svarbus. Paskutiniaisiais laikais apie selenium buvo rašyta daugiau, negu apie kitus mineralus. Manoma, kad jis apsaugo žmogų nuo vėžio ir kitų ligų, ypač nuo tų, kurios yra susijusios su senėjimu. Bandomieji gyvuliniai, kurie buvo šeriami su papildomais selenium kiekiais, buvo sveikesni ir gyveno nepalyginamai ilgiau, negu tie, kurie jo negavo. Jo trūkumas yra siejamas su vėžio, širdies ir kraujotakų ligomis. Carolina ir Georgia valstijose yra žemės ruožas, vadinamas „stroke belt“. Tame ruože žmonės dažniau serga insultu. To ruožo žemėje yra mažai seleniumo. Žemėje jo mažai ir Naujojoje Zelandijoje bei kai kuriose Kinijos vietovėse. Japonijoje moterys retai serga krūties vėžiu. Jų kraujyje randama daugiau selenium, negu tų moterų, kurios serga krūties vėžiu. Vitaminas E stiprina selenium veikimą. Eksperimentinės studijos rodo, kad duodant vitaminą E kartu su selenium galima apsaugoti širdies raumenį nuo deguonies stokos. Žmogaus organizmui seleniumo reikia labai mažai, ne daugiau, kaip 0.5-1 mg dienai. Didesni jo kiekiai yra nuodingi.

Mineralų trūkumas žmogaus organizme pasitaiko dažniau, negu vitaminų, ypač senstant. Senesnio amžiaus virškinamasis traktas būna mažiau pajėgus mineralus absorbuoti, todėl senesniems dažniau susidaro kalcio trūkumas. Kalcio trūkumui kompensuoti organizmas pradeda kalcį imti iš kaulų. Kaulai pradeda plonėti ir silpnėti, išsivysto osteoporozė ir kaulai lūžta. Senesniems žmonėms mirtinumas nuo kaulų lūžių yra didelis.

Naujosios studijos rodo, kad kalcio trūkumas kelia kraujo spaudimą tiek vyrams, tiek moterims ir yra pavojingas ypač neščioms moterims. Neščios moterys, kurios papildomai imdavo 1,500 miligramų kalcio dienai, turėjo 2/3-lais mažiau eklampsijų.

Senėjimo metu cinko kiekis irgi mažėja. Cinko kiekiui organizme mažėjant, atsparumas ligoms sumažėja. Žaizdos blogai gyja ir matomas silpėjimas. Manoma, kad cinkas stabdo makulos degeneraciją ir apsaugo nuo aklo. Papildomi cinko kiekiai stiprina imuninės sistemos, todėl patariama cinką imti papildomai 15-25 miligramų dienai. Bet cinkas turi ir neigiamų savybių. Jį imant dideliais kiekiais, organizme susidaro vario trūkumas, atsiranda mažakraujystė ir sumažėja baltųjų kraujo kūnelių skaičius.

Chromium yra svarbus mineralas cukraus metabolizmui palaikyti. Jis palengvina

cukraus absorbciją ir kūno ląsteles, kur cukrus pavertiamas į energiją. Preliminarinės studijos rodo, kad jis gali pagerinti cukraus metabolizmą diabeto ligos atveju. Jis taip pat mažina ir padidinto cholesterolio kiekį. Kai kurie žmonės jį vartoja svorio mažinti ir raumenims stiprinti, bet tai dar nėra ištirta bei patvirtinta. Jo norma yra tarp 50-200 mikrogramų dienai.

ARTRIO GYDYMO
METODAS

Rytiečių žmonių visados yra aiškus protas ir judrus kūnas, kuris labai pamažu sensta. Daugelyje Rytų kraštu artrioido ir reumatizmo visai nėra — šiai ligai išvengti jie daro tam tikrus pratimus, kurie tampa kasdieniniu sportu ir ima labai mažai laiko. Šių dienų medicina artrioidui gydyti priemonių neturi, o tik skausmus mažina ir dėl to reikia atkreipti dėmesį į Rytų metodą, ypač praktikuojama taoistų ir budistų. Tokie 8 pratimai 6-tame amž. dar prieš Kristaus gimimą buvo sudaryti budisto vienuolio Bodhidharma. Štai tie pratimai:

1. Stipriai prispauskite dešinės rankos delną prie dešinio smilkinio ir palieskite galvą prie dešinio peties 10 kartų. Tą patį padarykite su kaire puse.
2. Sunki rankų pirštus ir prispauskite delnus prie kaktos, spauskite galvą į priekį ir atgal 10 kartų.
3. Uždeikite rankas su sunkiais pirštais ant krūtinės ir stenkitės jėga jas išnerti ir kartu tam priešintis 10 kartų.
4. Paleiskite pirštus, spauskite delną prieš delną vertikaliaje padėtyje, kol pajusite ritmiską spaudimą rankose ir alkūnėse 10 kartų.
5. Uždeikite rankas su sunkiais pirštais ant krūtinės ir stenkitės jėga jas išnerti ir kartu tam priešintis 10 kartų.
6. Nuleiskite rankas prie kūno ir 5 kartus su jėga suspauskite pirštus į kumštis ir atleiskite. Išleiskite rankas virš galvos su iškiestais pirštais ir mėginkite jais paliesti sieną virš jūsų galvos 5 kartus.
6. Sėdėdami ant grindų, energingai judinkite kojų pirštus. Po to suglauskite kojas į krūvą ir vėl išskėskite. Taip darykite 5 minutes.
7. Sunki rankų pirštus už kaklo, gulėdami ant nugaros. Kelių nesulenkdami, išleiskite tiesiai dešinę koją aukštyn ir nuleiskite 5 kartus. Taip darykite ir su kaire koja. Paskui atsištokite su sunkiais pirštais už kaklo, pasistiepkite ant kojų pirštų 10 kartų.
8. Stovėdami giliai įkvėpkite ir iškvėpkite orą keletą kartų. Dabar suglauskite kojų kelius ir

PASKIRTAS NAUJAS
ORDINARAS

Popiežius Jonas Paulius II paskyrė vyskupą augziliarą Sigitą Tamkevičių naujuoju Kauno arkivyskupijos ordinaru. Gegužės 4 d. apaštalinis nuncijus arkivyskupas Justo Mullor Garcia apsilankė kardinolo Vincento Sladkevičiaus rezidencijoje Kaune ir, dalyvaujant kardinolui Vincentui Sladkevičiui, vyskupui Sigitui Tamkevičiui, nuncijui Sigitui Jurtiui, OFM, Kauno kurijos kancleriui kun. Artūriui Jagelavičiui, Katalikų teologijos fakulteto VDU dekanui kun. Vytautui Steponui Vaičiūnui, Kauno Tarpdiecinių kunigų seminarijos vicerektoriui kan. Broniui Antanaičiui, kunigams Leonardui Jagminui, SJ, Gintarui Vėkui, SJ, Eugenijui Bartuliui, Robertui Grigui, pranešė, kad Šventasis Tėvas patenkino kardinolo Vincento Sladkevičiaus atsišaukimą prašymą, kurį jis, kaip reikalauja Bažnytinės teisės kodekso 401 kanonas, įteikė sulaukęs 75 metų amžiaus, ir naujuoju Kauno arkivyskupu metropolitu paskyrė Sigitą Tamkevičių, iki šiol vykdžiusį vyskupo augziliaro pareigas.

Nuncijus aukštai įvertino kardinolo V. Sladkevičiaus ištikimybę Bažnyčiai ir jo pasišventimą Lietuvos tautai nelengvais priepasidavusiais metais, perdavė Šventojo Tėvo padėką už kunigų bei pasauliečių tikėjimo ir maldingumo ugdymą, kurį jis vykdydavo pirmiausia asmeniniu pavyzdžiu, remdamasis karšta Dievo bei šventųjų meile ir evangeline ištikimumu. Šventojo Tėvo atstovas taip pat išsakė savo ir Popiežiaus įsitikinimą, kad vyskupas S. Tamkevičius garbingai tęs savo mokytojo seminarijoje, kardinolo V. Sladkevičiaus, tarnystės kelią, energingai imdamasis spręsti neaišklintus uždavinius.

Nuncijus, be kita ko, minėjo būtinumą atnaujinti Kauno kunigų seminariją siekiant sukurti šioje kunigų ugdymo įstaigoje kilnią šeimos dvasį ir įgyvendinti Vatikano II Susirinkimo nutarimus Lietuvos Bažnyčios gyvenime.

Kardinolas Vincentas Sladkevičius, pritardamas nuncijaus mintims, sakė jaučiąs džiaugsmą darykite 10 pritūpimų, nesulenkdami nugaros.

Šiuos pratimus geriausiai daryti kasdien, anksti rytą, nevalgius, jie ramina skausmą (jei toks yra), ramina nervų įtampą, pašalina nuovargį, skatina kraujo apytaką, sumažina raumenų spazmus (jei tokių yra), pagerina rankų ir kojų lankstumą, malšina sąnarių skausmus.

Atsiuntė
Adomas Vaitkevičius

Velykų ryto procesija prie Vilniaus arkikatedros.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR
PASAULYJE

ma, kad jo ganytojiškosios misijos tęsėju Kauno arkivyskupijoje tampa būtent vyskupas Sigitas Tamkevičius. Naujasis arkivyskupas, dėkodamas už šį pasitikėjimą Šventajam Tėvui, nuncijui ir kardinolui, sakė priimančias pareigas tikrai kliaudamas Apvaizdos pagalba ir brolių kunigų parama, be kurios vyskupas mažai ką galis padaryti. Nuncijus teigiamai įvertino vyskupo S. Tamkevičiaus gebėjimą neužmirštant praeities žiūrėti į ateitį ir pabrėžė, kad tokia nuostata turėtų įsitvirtinti visų Lietuvos tikinčiųjų gyvenime.

Sigitas Tamkevičius gimė 1938 m. Baigęs Tarpdiecinių kunigų seminariją, 1962 m. įšventintas į kunigus. 1962-1975 m. buvo vikaras Alytaus, Lazdijų, Kudirkos Naumiesčio, Prienų, Simno parapijose, 1975-1983 m. — Kybartų klebonas. 1983 m. įstojo į jėzuitų ordiną. 1972-1983 m. redagavo „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“. 1978 m. drauge su kitais keturiais kunigais įsteigė Komitetą tikinčiųjų teisėms ginti. 1983-1988 m. buvo kalinamas sovietiniuose lageriuose. 1989-1990 — Kauno Tarpdiecinių kunigų seminarijos dviasios tėvas, 1990-1991 m. — rektorius. 1991 m. konsekruotas vyskupu.

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius yra Lietuvos Vyskupų Konferencijos (LVK) nuolatinis narys ir Visuomenės informavimo priemonių komisijos narys, LVK Pasauliečių apšvietimo komisijos vicepirmininkas, Tarpdiecinių katechetikos komisijos ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Informacijos centro pirmininkas, Lietuvos Caritas federacijos prezidentas.

BŪTINA SUAUGUSIŲJŲ
KATECHIZACIJA

Pasak Vatikano Dvasininkijos kongregacijos sekretoriaus arkivyskupo Crescenzo Sepe, Bažnyčia neturėtų visų jėgų skirti vien vaikų religiniam švietimui, kai daugelis suaugusių katalikų sumišę ir kupini abejonių katalikų mokymu. „Be suaugusių katechezės nepavyks tikrai ir giliai atnaujinti krikščionių bendruomenių“, tvirtino jis per Europos vyskupų radikalų socialinių ir kultūrinių pokyčių laikotarpį.

„Šiuo metu mūsų bendruomenėse vaikų ir paauglių pasauliui skiriamas daugiausia krikščioniškos bendruomenės švietimo energijos“, kalbėjo arkivyskupas. Nors religinio švietimo programos jaunimui privalo tęstis, vaikų mokymas neturėtų „monopolizuoti bendruomenės dėmesio ir pasižventimo tokių radikalų socialinių ir kultūrinių pokyčių laikotarpiu“.

Arkivyskupas Sepe pastebėjo,

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaides mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsi, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida			
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimelėlis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šėštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pralikti kopiją.

jog daug suaugusiųjų, gyvenančių Europoje ir kitose šalyse, kur jau seniai įsitvirtinusi Bažnyčia, nelaiko krikščionybės pasitikėjimo vertu dalyku, nes Evangelija čia nėra pristatoma patraukliai, įtikinamai ir prasmingai. Vardytas ženklius, liudijantys būtinybę katechizuoti suaugusiuosius, arkivyskupas minėjo „Plintanti religinio abejingumo ir netikėjimo reiškinį“, tikinčiųjų tapatybės krizę, „pasitikėjimo institucijomis krizę“, tikėjimo ir gyvenimo bei tikėjimo ir kultūros atskyrimą, daugelio akys pavertę „krikščionybę“ etiška nereikšmingu“ ir „kultūriškai steriliu“ dalyku, rimtas tikėjimo perdavimo naujos kartos problemas. Ypač katechizacijai jaunuosius ir suaugusius būtina tokia religinio švietimo forma, kuri „išlaisvintų jų protus nuo daugelio prietarų bei prietarų, gaunamų mokykloje, iš visuomenės informavimo priemonių, socialinės ir kultūrinės aplinkos“.

Katechezė, pasak arkivyskupo, negali tenkintis maldų mokymu, supažindinimu su istoriniais faktais ir Bažnyčios moralinėmis pozicijomis įvai-

riais klausimais. Religinis švietimas pirmiausia turėtų padėti žmonėms gyventi krikščioniškai gyvenimą.

PALIUDYTAS KRISTAUS
PRISIKELIMAS

Popiežius Jonas Paulius II pavadino daugelio istoriškai patvirtintų asmenų paliudytą Kristaus prisikėlimą „visiškai patikimu“ dalyku. Per balandžio 28 d. Angelo maldą jis priminė, kad prisikėlusįjį Kristų be Petro ir kitų apaštalų buvo sutikę gana didelis skaičius mokinių, vyrų ir moterų. Norint atmesti bet kokius įtarimus apgavystei, reikia pagalvoti apie šiuos žmonius, iš kurių daugelis mirė kankinio mirtimi, gyvenimo šventuma. Taip pat niekas neleidžia tvirtinti apie jų „mistinio susijaudinimo arba masinės haliucinacijos“ būklę. Kai kurie iš šių liudytojų, anksčiau užsiminėję žvejyba Galilejoje, buvo įpratę į viską žiūrėti labai konkrečiai ir, išgirdę apie Kristaus prisikėlimą, reagavo gana skeptiškai.

(„Bažnyčios žinios“, Nr.9)

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-6101
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-0000 arba (312) 488-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR
ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 478-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 998-6161
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabinete ir bute: 708-682-4180
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 90th Ave., Cicero
Kasdien 1 v. p. p. - 7 v. v.
Išskyrus trečd. šėd. 12 - 4 v. p. p.

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 163 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwest „un-to“
diplomu, lietuviams sukurtytas dantis už
preinamą kainą. Pacientai priimami
absoluciai punktuais. Sušildomai
(kalbėti angliskai) Tel. 708-422-6200

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60622
Tel. 312-434-2123
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3388
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60622

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60622
Tel. 312-434-7700

RMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIOREYS, M.D.
Ophthalmologist/Akių Chirurgas
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-436-6622
4140 W. 63rd St.
312-735-7700

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9886 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 998-4885
Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
100 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (312) 337-1286

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaltbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 688-7788

ARAS ŽUJONA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1620 E. Ogden Ave., Naperville 316
Naperville, IL 60563
Tel. 708-627-6888
Valandos pagal susitarimą

RUSIJOS IMPERIALIZMAS PASTOJA KELIĄ

IGNAS MEDZIUKAS

Neseniai atgavusios laisvę, Baltijos valstybės – Estija, Latvija ir Lietuva – norėdamos gyventi ramiai ir kurti gyventojų gerovę, stengiasi įsijungti į NATO, bet tam prieštarauja Rusija, siekdama atstatyti imperinę didybę buvusiose Sovietų Sąjungos ribose.

JAV prezidentas Clinton, po susitikimo su Rusijos prezidentu B. Jelcin, gyrė jo ekonomines reformas ir sakė, kad jos duoda vaisių po daugelio sunkių metų. „Tikra pažanga buvo padaryta“, kalbėjo jis žurnalistams. Tačiau jokios pažangos nebuvo padaryta dėl NATO plėtimo į rytus, nors Clinton aiškino, kad, priėmus į NATO buvusias sovietų bloko valstybes, joks pavojus Rusijai negresia. Vėliau Jelcin kalbėjo, jog prezidentas Clinton pasižadėjo savo autoritetu paveikti, kad NATO praplėtimas nebūtų greit vykdomas. Jelcin sakė, kad niekas neturėtų būti priimtas į NATO be Rusijos sutikimo. Žurnalistai klausinėjo prezidentą Clinton, kodėl vakariečiai nepakankamai spaudžia Maskvą dėl vedamo žiauraus karo Čėčėnijoje, kur daugiausia nukentė civiliai gyventojai. Clinton aiškino, kad jis remia Rusijos pretenzijas į Čėčėniją, nes tai esanti Rusijos dalis, tik jis pažymėjo, kad Maskva turėtų siekti taikingo susitarimo diplomatinėmis priemonėmis, o ne karu.

B. Jelcin, apsilankęs Kinijoje, susitarė sudaryti strateginę partnerystę Jis pažadėjo besąlyginę paramą, kad Kinija turi neabejotiną teisę valdyti Taivaną ir Tibetą. Iš kitos pusės, Kinijos prezidentas Jiang Zemin pareiškė neabejotinai Rusijos teisę Čėčėnijoje ir pasisakė prieš NATO plėtimą prie Rusijos ribų. Šią kelionę B. Jelcin panaudojo prieš rinkimus, kad sustiprintų savo kandidatūrą ir sudarytų įvaizdį, koks jis yra svarbus asmuo, nuostatus pasaulio politikai.

Ta proga pasikalbėjome, duotame „Delovye liudi“ žurnalui, Jelcinas prilygino Žiuganov laimėjimą bolševikų revoliucijai. „Esu įsitikinęs, kad komunistai yra pasiruošę veikti, į nieką neatsižvelgdami, kaip įvyko po 1917 metų“.

B. Jelcin taip pat gavo didelę rinkimų dovaną, kai jo vakariečių rėmėjų pastangomis jam buvo leista mokėti Rusijos skolą 40 milijardų dolerių per 25 metus.

1994 m. Rusija, nors būdama silpna ir ieškodama Vakarų pagalbos, įsteigė stambų fondą padėti 25 milijonams rusų, esantiems už Rusijos ribų, visų pirma Ukrainoje, Kazachstane, Estijoje ir Latvijoje, kad jie negrįžtų į Rusiją, bet sukurtų vietines organizacijas ir įsivertintų ekonomiškai, perimdami vietinius verslus.

1995 m. vėl buvo įsteigtas Rusijos patriotų susivienijimas ginti teises etninių rusų, gyvenančių už Rusijos federacijos ribų. Tokie užmojai sudaro progą įsikišti į kito krašto vidaus reikalus, pažeidžiant jo suverenumą.

Taigi Jono Žiauriojo ir diktatoriaus Josifo Stalino dvasia Maskvoje tebėra gyva. Ji pakeitė Jelcino galvojimą, kuris prieš keletą metų buvo demokratinės Rusijos viltis. Kaip įvykiai Čėčėnijoje parodė, rusai žiaurumais perviršio sovietų armijos žiaurumus, malšinant vengrus 1956 m. Budapešte ir čekus 1968 m. Prahoje. Tokie žiaurumai nepriimtini demokratiniam pasauliui. Rusai mėgina Jelcino veiksmus pateisinti, lygindami juos JAV prezidento Lincolno elgesiui, kai pietinės Amerikos valstijos bandė atsiskirti. Toks palyginimas neturi jokio panašumo ir atrodo juokingas. Rusijos karai Čėčėnijoje ir Kaukaze yra padiktuoti imperializmo ir tautų pavergimo siekiu.

Rusų tauta nedaug supranta apie demokratiją ir yra labai nusivylusi reformomis po Sovietų Sąjungos sugriuvimo. Galimybė įvesti Rusijoje demokratiją ir laisvą rinką yra labai tolima. Gyvenimo lygis pastoviai krinta, todėl yra labai lengva netikrais pažadais suvilioti nusivylusius ir alkanus žmones. Maskva iš tikrųjų ne tiek rūpinasi rusais, gyvenančiais už Rusijos ribų, kiek stengiasi nukreipti gyventojų nepasitenkinimą dėl ekonominių sunkumų kitur, aiškindami, kad „mes gyvename vargingai, nes mūsų tautiečiai diskriminuojami Baltijos šalyse. Todėl mes turime sukaupti savo energiją ir išteklius, spręsdami šią problemą; gyvename sunkiai, nes turime sutvarkyti Čėčėnijos reikalus, kur iš 40 žibalo apdirbimo įmonių veikia tik viena. Kai ši problema bus įveikta, gyvenimas susinuos ir mes galėsime gyventi žymiai geriau“.

Rusijos politikai galvoja, jei

Hammond, IN, jaunieji „Žiogeliai“, kartu su kone 17,000 šokėjų ir arti ir iš labai toli, smagiai suksis tautinių šokių šokuryje liepos 6 d. Čikagos Rosemont stadione. Atvykite ju menu pasigrožėti.

TREMTINIAI MOKYTOJAI – 1941 M.

Mokytoja Stanislova Tumosiene savo gyvenimo saulelydį praleido Marijampolėje, pas dukrą Dalę Maneikienę.

Apie tremtį štai ką pasakojo. Ji ir jos vyras Jonas Tumosa buvo Akmenės mokytojai. 1941 m. birželio 22 naktį beldimas į duris... ir liūdnai sugirdžėjo vartelius, išleisdami jauną šeimą į nežinomą kelionę. Apie Sibirą nepagalvojo.

Daržely žydėjo gelės, ant grindų liko išmėtytos lėšės. Mokytoja Stasė nesusėjo nušluostyti tėvams nuo skruostų ašarų. Drebedamos kūkiojo mergaitės. „Už ką?“ Ždanovo atsakymas vienintelis: „Kai stulpus nugriaušim, tvoros pačios išgriuvinės“.

Matyt, mokytojai Tumosai buvo tie šviesūs „stulpai“, kurių labiausiai bijojo tamsiosios jėgos.

Mažeikiuose tėvelį atskyrė nuo šeimos. Kadangi sakė, jog

Rusijos hegemonija bus atstatyta virš nepriklausomų valstybių ir Baltijos tautų, tai Rusija, kaip didžioji galybė, vėl bus gerbiama ir su ja skaitomasi. Tada Rusijos žmonės bus laimingi ir turtingi, todėl Maskva stengiasi destabilizuoti politinį ir ekonominį gyvenimą „artimiausiuose užsienyje“ ir Baltijos kraštuose.

Kai kurie rusai dargi kaltina Baltijos valstybes, kad dėl jų elgesio Rusijoje kyla agresyvus nacionalizmas. Tokia propaganda primena pasakėdį, kai vilkas kaltino ėriuką, kad jam vandenį sudrumstė.

atskiriami laikinai, tai drabužiai ir maistas liko motinai. Jonas Tumosa pateko į Kankalėjimą (Krasnojarsko kraštas) ir mirė ten, išgyvenęs 9 mėnesius. Jam tada buvo 34 metai.

Mokytoja Stasė su trimis dukrelėmis (Aldona – 10 m., Nijolė – 7 m. ir Dalija – 4 metai) buvo nuvežta į Altajaus kraštą. Ten tryliką dieną gime ketvirtoji dukrytė Irutė. Augino ją lagamine. Už pieno litrą atiduodavo gražiausią skunelę. Kai baigėsi daiktai, prasidėjo badas. Irutė mirė būdama vienerių metų. Nijolė – 11 metų.

Vyresnioji Aldona dirbo su vyrais sunkius darbus. Pūslėtas vaikiškas delnas laikė dalgia-kotį, o aklyse stovėjo buvusi klasė, draugai, paliktas plunksnakotis...

1947 m. leido grįžti į Lietuvą, bet dokumentų nedavė. Grįžusi metus dirbo Klišių pradinėje mokykloje, bet buvo areštuota ir išvesta į Kamerovo sritį. Užmiršo juoktis. Palaikė tikėjimą ir malda.

1956 m. grįžo. Dabar reabilituota, gauna pensiją, kurios iš pradžių nenorėjo net imti.

Dukters – Aldona Trimailovienė ir Dalija Maneikienė – užaugino po tris vaikus. Dukrės pavadinimo Sibire mirusių sesučių vardais. Šaunūs dabar Tumosų anūkai: 5 baigę aukštųjų mokslus (1 dar mokosi).

Nijolė Maneikytė ir Alina Trimailovaitė-Kenderienė, baigdamos vidurines mokyklas, gavo aukso medalius, Gintautas ir

Kazimieras Maneikiai aukštųjų mokslus baigė su pagyrimais. O tų anūkių, jei ne Sibiras, gal būtų buvę daugiau.

Mokytoja Stasė be keršto sakė, kad tremtinių skriaudų niekas neatlygins: „Kai amžinai įšalė lieka brangiųjų žmonių kaulai – kažkas išplešta ir krūtinės visam laikui.“

Kai svetimieji šeiminkavo mūsų gimtineje, mes net su mirštančiais negalėjome atsivokti. Netekau vyro, ir kurio tvirtus pečius galėjau atsiremti, o mirusių akys lyg šiandien žiūri į mane... Liūdni liūdni veidai... Akeles, prašančias valgyti, visur matau... kaip tremtinių raudoj.

Jų akimis naktį žvaigždės žibės,

Jų balsu paukščiai medžiuos čiulbes“. O kaip ji būtų norėjusi prie jų prisiglausti, surankioti kaulelius, atgaivinti ašaromis, suvynioti į skepetaitę ir saugoti kaip didžiausią brangenybę, kaip mažytį Jėzų, nuimtą nuo Golgotos kryžiaus.

Mokytoja mirė 1990 m. Tai tvirtas charakterio lietuvių motina. B. Brazdžionis ją pavadintų Dievonas dangaus.

Julija Klišionyte-Selmienė

BUS STATOMA HIDROELEKTRINĖ

Tauragės apskrities valdytojas paskelbė konkursą statyti elektrinę ant Jūros upės užtvankos Balsekuose. Užtvanka buvo pastatyta prieš 12 metų ir priklausė Vizbarų žuvininkystės ūkiui. Hidroelektrinės galtingumas gali siekti 1.700 kilovattų. Elektrinės per metus pagaminamos energijos visam Tauragės rajonui užtektų vieną mėnesį. (LR 06.06)

Gana delsti

Lietuva tebegyvena persiorientavimo iš vienos valdymo sistemos į kitą laikotarpį. Daugelis negero, šiuo metu taip aštriai badančių akis ir sąvies, ir svetimiems, yra susieta kaip tik su tais pokyčiais, kurie daugeliui yra ir nesuprantami, ir galbūt nepriimtini. Persiorientavimo sindromas jaučiamas ir išsienio lietuvių tarpe, nors pati didžioji netikrumo banga, atrodo, jau nusirito, nusišedama nemažą krūvį neveiklumo, pasimetimo ir vilties šapno.

Po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo svetur gyvenantieji lietuvių tarytum neteko savo pagrindinio tikslu, kuriuo rėmė didžiąją veiklos ir darbo dalį, beveik pusę šimtmečio dėdami pastangas, kad tėvynės laisvės byla neišnyktų iš Vakarų pasaulio akiračio. Su nepriklausomybės atstatymu, atrodo, kad šis darbas baigtas. Ant kokių naujų pamatų statyti lietuvišką egzistenciją svietimuose kraštuose, pradžioje nebuvo labai aišku. Net ir kultūrinė veikla, visuomet turėjusi nedrasias stovėti už politinių pirmenybių nugaros, nebeatrodė nei per daug patraukli, nei tikrai aktuali. Juk laisva tėvynė nepamirš savo, toli už jos ribų gyvenančių tautiečių, aprūpinti juos ir spauda, ir lietuvišku švietimu, ir kitais dvasiniais gaisrais. Taip elgsi nepriklausomoji Lietuva prieš Antrąjį pasaulinį karą, sukūrusi užsienio lietuviams globos komitetus bei kitas, jų dvasinę gerovę besirūpinančias organizacijas. Daugelis lietuvių, dabar gyvenančių svetur, tas pastangas tebeprisiminė ir tikėjosi kažko panašaus.

Realybė nuo svajonių visuomet skiriasi. Taip yra ir šiuo atveju. Galime teisingai, kad Lietuva turi pakankamai problemų, tad vienu kitu šimtu tūkstančių tautiečių užsienio rūpintis nėra laiko, lėšų ir svarbiausia – atliekamų žmonių. Nors peršasi ir kitos, kur kas skaudesnės to ignoravimo priežastys, bet šioji galbūt ne tokia karti... Antra vertus, toks nenoras iš Lietuvos puses suteikti didesnį ramstį užsienio lietuvių lietuviškumo laidui, turi ir teigiamų ypatybių. Kai pamatame, kad iš kitur pagalba vargiai sulauksime, pradėjome dairytis, kaip išgelbėti, ką dar galime, stipriau susiimti ir patiems pasirūpinti savo lietuviškos ateities. Po

apsnūdimo laikotarpio pradėdame jausti, kad ir pas mus jau užauja pavasariniai vėjai.

Vienas pozityviausių reiškinų yra liepos 6 d. Čikagoje Rosemont Horizon saleje Dešimtoji ruošiamą Dešimtoji lietuvių tautinių šokių šventė. Rengėjai, kaip ir bet kuomet, kai įsipareigojama dideliems darbams, skėsta rūpestyje: ar pavyks, ar susirinks publika? Už to baugaus klausimo glūdi daug opesnis klausimas – jeigu šis renginys nepavyks, jeigu Rosemont Horizon sale vėpos tuščių kėdžių tarpais, jeigu šventės skolų gėlmės nugrims visos viltys, tai vargiai mūsų organizuotoji veikla sugebės dar kartą suruošti didesnio masto renginį, o visi darbai turės ribotą tik labdaros rinkimu ir siuntinių siuntimu į Lietuvą (tai iš esmės juk geras dalykas, bet žmogus dvasinei gyvybei reikia kažko daugiau).

Iš tikrųjų mums nesvarbu, ar į šventę atsilankys Amerikos politikieriai, kandidatai į prezidentus, savo svarbą įsitikinę visuomenės tarnai, ar atvyks tituluoti ponai iš Lietuvos (galime būti tikri, kad jų bus – juk ir Lietuvoje artėja rinkimai). Daug svarbiau, kad šventėje dalyvaui kiekvienas susipratus lietuvis iš arti ir iš toli, kad parodytu solidarumą, susiklausymą ir vienybę. Kai į didžiąją Rosemont Horizon areną pradės žyguoti šokėjų gretos – iš Pietų Amerikos, Kanados, JAV, iš Lietuvos (tik viena), ta nepamirštama džiaugsminga akimirka savo dalyvavimu ir entuziazmu parodysime, kas mes esame. Mes – lietuviai – pasižadantys išlikti ištikimi savo kilmės šaknimis, savo lietuviškumui, nors niekuomet galbūt neteks gyventi Lietuvoje; galbūt kai kas net nemoka lietuviškai.

Tokį pažadą kiekvienas sau galėsime pakartoti tik tada, jeigu salė bus sausakimšai pilna. Ar drįsime pasiteisinti, kad liepos 6 d. mums yra būtinesni reikalai už tautinių šokių šventę?

Rengėjai nusiskundžia, kad bilietai labai pamažu perkami. Ko laukiama? Šventės data artėja jau šuoliais – atsisakykite nerangumo ir pasiryžkite joms dalyvauti. Tai, galima sakyti, paskutinė proga parodyti savo gyvastumą ir nutiesti kelius į lietuviškąją ateitį. Būkime lietuviškos gydytojai, ne duobkasiai!

ARTIMOJI ANGLIJA

LEONAS VENCKUS

41

Mrs. Pogmore, minėtos organizacijos atstovė ar sekretorė, gyveno Manchestero priemiestyje Didsbury. Kreipiausi į ją, bet ji pasiuntė mano laišką į Londoną. Iš ten atėjo atsakymas duoda suprasti, kad jokių būdu jos negalincios mums padėti atsikviesti motinas iš Lietuvos. Kitas būtų reikalas, jeigu motinos gyventų Vokietijoje, Austrijoje arba Italijoje. Laiške išreikšta viltis, kad, padėdai kraštuose už geležinės uždangos palengvėjus, ateityje gal bus galima gimes parsikviesti atostogų ir iš ten. Nebeprisimenu, iš kur sužinojau, kad Londone gyvenas kažkoks T. Kymantas man galis padėti. Jis man savo nuodirdžiais patarimais tikrai norėjo padėti atsikviesti motinas. Davė man gana naujų informacijų, kur tuo reikalu kreiptis, nes jis prieš kurį laiką kaip tik vertęs vieno Rusijos žydo, gyvenančio Leningrade, prašymą leisti atvykti pas savo brolių, gyvenančių Londone jau 30 metų. Nežinau, kaip tam žydai pasisekė, bet man ir vilties nebuvo motina pasikviesti.

Mano bergždžio pastangos atsikviesti motiną ir uošvė buvo vykdomos susirašinėjimo būdu, kas suinteresuotiesi asmenimis ir organizacijoms parodė, kad yra lietuvių, mokančių anglų kalbą. Kartą gauname laišką, adresuotą Manchestero lietuvių klubo pirmininkui, iš Mrs. T. P. Bythell, gyvenančios Bridgnorth, Shropshire. Teiraujasi, ar mūsų klubo narių tarpe neatsirastų žmogus, kuris jai galėtų išvesti laiškus iš lietuvių ir anglų kalbą ir atvirkščiai. Ponia Bythell buvo vieno moterų instituto ar organizacijos pareigūnė. Ta organizacija apsiėmusi globoti vieną lietuvių šeimą, tebegyvenančią Muenchene. Jiems reikia vertėjo.

Ilgai nedvejodau. Jeigu jau anglės apsiima globoti lietuvių šeimą, tad kaip aš, būdamas lietuviu, galiu atsisakyti? Tad atsiliepiau ir pradėjau verstį jų susirašinėjimą. Laiškai atėdavo iš teisininko Olekos šeimos. Tėvas buvo tuomet jau 76 metų amžiaus ir dėl senatvės, aišku, nei darbo gauti, nei imigruoti nebegalėjo. Šeimoje buvo sūnus, technikos studentas, kuris dėl didios turėjo nutraukti mokslą. Turėjo jį ir 12 metų sergančią dukrelę. Muencheno universiteto profesorius Hanbold ją gydė.

Atrodė, kad tuo metu ponia Teodora Olekienė buvo tik vienintelė iš tos šeimos, kuri nesirgo ir visais rūpinosi. Po kelių tokių laiškų išvertimų iš vienos ir kitos pusės paaiškėjo, kad Mrs. Bythell suprato vokiškai, o kažkuris iš Olekų šeimos besunkumų išsiversdavo arba suprasdavo anglų kalba rašytus. Prasidėjo betarpiš susirašinėjimas: Mrs. Bythell Olekams rašydavo angliškai, o šie jai atsakydavo vokiečių kalba. Tada mano vertimai pasidarė neberekalingi.

Mano vertėjavimas anglų organizacijai tuo ir baigėsi, tačiau Manchesteryje buvo nemažai lietuvių, kurie visokiais reikalais atėdavo prašyti tarpininkavimo. Vienam laišką parašyk angliškai į kokią įstaigą, su kito pas advokatą eik, nes vienas nesusikalba. Su kitais net į Amerikos konsulatą teko vykti emigracijos reikalais. Kartą net teisme teko būti vertėju. Tai buvo nelabai maloni pareiga.

Nikitos Čruščiovo saugumas

Maždaug tuo pačiu laiku, kai po dvylikos metų trukusios nežinios pradėjau gauti pirmuosius laiškus iš tėvynės, iš į ten sugrąžintų savo artimų šeimos narių, Stalino įpėdinis Nikita Čruščiovas nustebo pasaulį, pradėdamas lankytis Vakarų kraštuose.

Čruščiovas buvo sustojęs ir Londone. Britai, aišku,

nenorėjo, kad, svetimos valstybės galvai besilankant jų žemėje, kas nors pasikėsintų prieš jo saugumą ar gyvybę.

Kaip žinia, po Antrojo pasaulinio karo čia buvo atvykę įvairių tautybių pabėgėlių. Visi jie vienaip ar kitaip buvo nuo komunistų nukentėję. Tie svetimsaliai Didžiojoje Britanijoje per savo spaudą, organizacijas ir įvairius minėjimus nuolat prisiminėdavo savo išgyvenimų vargų kaltininkus. Kritikuodavo ne tik vokiečių nacius, bet nemažiau kaltindavo ir keikdavo nacių kruvinuosius sebrus, dabartinius savo gimtojo krašto okupantus, bolševikus su visais jų vadais bei politrukais. Iš tokių žmonių kartais atsiranda ir drąsienai laisvės kovotojai. Čruščiovui lankantis Anglijoje, britų valdžia turėjo užtikrinti jo saugumą.

Viena dieną pastu gauu valdišką raštą, kviečiant artimiausiom dienomis (bet neveliau nustatytos datos), atvykti į Vyriausiąją policijos būstinę. Priežastis nenurodyta ir nenumanau, kodėl esu kviečiamas. Rodos, kai iš Salfordo persikėlėme į Mančesterį, adresą pakeitimą užregistravau kaip svetimsaliui privaloma. Taip pat ir darbo kaitaliojimą visuomet laiku ir tiksliai užregistravau. Tad einu su klausuku mintyje.

Policijos būstinėje informacijos valdininkui parodžiau laišką – kvietimą. Tas telefonu tuojau kažkam paskambino. Man nurodė kambario numerį, į kurį turiau užėiti. Dar man prie tų durų nepriejus, iš jų išėjo man pažįstamas senosios išsivijęs lietuvis. Abu nustebo vienas kitą pamatę. Bet tik speju išgirsti jo – Labas, dar pats čia atėjai?, ir jau man reikėjo žengti pro atvirus duris.

Aukštesnio laipsnio policijos valdininkas pasisodino mane į priešais esančią kėdę. Pasisveikinęs paminėjo savo pavardę ir atsispašė, kad mane turbūt nuo darbo sutrukdė, tačiau reikalas esąs svarbus. Visi veiklesnieji

svetimsaliai šiomis dienomis pakviečiami policijos būstinėn trumpam pasikalbėjimui. Po to tėsė:

– Jūs, be abejoj, žinote, kad už savaitės Didž. Britanijoje lankysis Nikita Čruščiovas?

– Visi tai žino.

– Ar jūs neketinate vykti į Londoną jo pamatyti?

– Net nepagalvoju apie tai.

– Tai gerai. Vertėjav pasilikite Manchesteryje jo vizito metu, mums bus mažiau rūpestu.

Kai aš su nustebe paklausiau valdininko kodėl, jis man paaiškino, kad šis apkalusinėjimas daromas Čruščiovui apsaugoti, nes juk visokių žmonių esama.

Atsakiau, kad, jeigu kadaise kas būtų pašalinęs Hitlerį ir Staliną, šiandien nebūtų tiek nekaltai išžudytų aukų ir benamių tremtinių, kurie prieglaudą turi ieškotis ne savo tėvyneje.

– Nemanau, kad jums čia taip jau blogai.

Atsakiau, kaip ir kiti būtu atsakę. Aišku, „laikini“ Anglija, bet vis dėlto čia ne savas kraštas. Tačiau aš niekad nebuvau toks karingas, kad dėl to galėčiau pasikėsinti į kito žmogaus gyvybę.

Valdininkas, matyt, buvo patenkintas tokiu mano atsakymu. Po dar kelių nereikšmingų sakinių padėkojo už atėjimą. Išėjau.

Kita savaitgalį klube papasakojau draugams apie mano apsilankymą policijoje. Paaškejo, kad ir kitas imigrantas Algis Pakalnis taip pat buvęs pakviestas. Bet mes abu negalėjome suprasti, ką policijoje veikė senosios imigracijos lietuvis. Jis tikrai nebuvo jokia grėsmė Čruščiovui, nes jis visų lietuvių buvo laikomas mažą mažiausiu „ružavu“. Pagaliau priejome išvados, kad turbūt jis policijai nurodė mudviejų pavardes, už tai ten ir lankėsi. Bet toliau nesiteiravome.

(Bus daugiau)

IŠTVERMINGOJI LIETUVA

JONAS P. LENKTAITIS

Po Vytauto Didžiojo mirties, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos teritorijai sumažėjus, susilpnėję ir karinės pajėgos, būtinos valstybei apsiginti nuo nuolat puldinėjančių, besiskverbiančių kaimynų ir retai apgyventą kunigaikštijos teritoriją. Jogailaičių tarpusavio barniai ir gintai dėl jiems priklausomų Lietuvos Kunigaikštijos žemių ir aplenkeusių Lietuvos bajorų norai prilygti Lenkijos bajorų luomui, kad iš karaliaus gautų tokias pat privilegijas, mažino karaliaus įtaką santykiuose su kitomis valstybėmis. Tai matydami Lenkijos didikai nuolat reikalavo bendros abiejų valstybių sąjungos, nurodydami pavėzdžių darnų pusbrolį Vytautą ir Jogailos bendradarbiavimą abiejų valstybių valdymo ir administravimo reikaluose. 1548 metais įvykęs sukilimas prieš karalių Zigmantą Vazą ir staigus rusų įsiveržimas į nuo seno Lietuvos kunigaikštijai priklausantį teritoriją, užimant Smolensko, Vitebsko ir kitus didesnius miestus pagreitino Lietuvos - Lenkijos valstybių sąjungą ir privėdė prie 1568 m. gruodžio 23 d. Liublino konferencijos. Į konferenciją atvykus karaliui Zigmantui Augustui, ji pavojo seimui, kurio nutarimu buvo sujungtos abi valstybės. Akto pasirašymo data yra laikoma 1569 metų liepos 1, nes tą dieną buvo paskelbti visi nutarimai nuostatai. Trečiajame paragrafe yra sakoma: „Nuo šiandien Lenkijos karalija ir Didžiosios Lietuvos Kunigaikštija, jau yra vienas nedalomas vienytyt kūnas, o taip pat vienytyt ir bendra respublika, kuri iš dviejų valstybių ir dviejų tautų susidėjo ir susijungė į vieną tautą ir vieną valstybę“.

Abiem valstybėms susijungus gynybos ir valstybės reikalai nepagerėjo, o priešingai kaimyninių valstybių apetitai augo dabar matant didesnę grobį. Austrai ir Prūsai ir švedai žygiavo į rytus, o rusai ir vakarai, kad susitiktų Lietuvos žemėje ir ją tarpusavyje pasidalintų.

Susijungusioms valstybėms daugiau šimtą metų teko kariauti su nuolat užpuldinėjant

čiais rusais ir Baltijos jūros pakraščiu į Estiją žygiuojančiais švedais. 1792 metais rusams Kotryną II vainikavus imperatore, Rusija atkuto, kariškai sustiprėjo ir pakilo noras sparčiau žygiuoti į vakarus. Imperatorė Kotryna užimtus kraštus valdyti paskirdavo patikimą administratorių. Jis parinkdavo kandidatus į seimą, kurie pristatydavo jo reikalavimus, o juos priėmus „teisėtai“, valdydavo kraštą, remiantis seimo nutarimais. Jos valdymo metu įvyko trys Lietuvos-Lenkijos padalijimai, kuriems Kotryna vadovavo, dalyvaujant Austrijos karalienei Marijai Terezijai ir Prūsų kaiserui Frederikui II. Paskutinio padalijimo nustatytos valstybių sienos, išliko nepakeistos ligi Pirmojo pasaulinio karo pabaigos, nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstatymo.

Nepriklausomos Lietuvos likvidacijos ir okupacijos sėklos jau buvo pasėtos 1930 metų dešimtmčio pradžioje. Stalinas, Sovietų Sąjungoje jau stipriai įsitvirtinęs, pradėjo valyti komunistų partiją. Hitleris, Vokietijoje tapęs kancleriu, Hindenburgui mirus, pirmiausia panaikino politines partijas, kultūrines draugijas ir tuo metu buvusias laisvas darbininkų profesines sąjungas. Kilus pasipriešinimui jo paties partijoje, nužudė grupės vadovą gen. Roehm ir su naikino jo grupės narius. Atsisakęs vykdyti Versalio sutarties nustatytus ipareigojimus, stiprino kariuomenę, jos jėgas aviacijos srityje išbandė Ispanijos pilietiniame kare.

Pamatus, kad Tautų Sąjunga ir kiti vakariečiai yra bejėgiai jo užmačius apriboti, 1938 m. kovo 12 d. Vokietijos kariuomenė užėmė Austriją. Pasikvietęs į talką B. Mussolini, 1938 m. rugsėjo 29 d. Muenchene sukvietė konferenciją, o rugsėjo 30 dieną sudarė sutartį su Anglija bei Prancūzija, nutarę padalinti Čekoslovakiją, Vokietijai priskiriant Sudetų kraštą. Pusmečiui praėjus, 1939 metų kovo 15 dieną, užėmė Čekoslovakiją, o už savaitės, kovo 22 d. — Klaipėdą.

PRISIMENANT BAIŠŲJĮ BIRŽELĮ

Lietuva, bet iš abiejų tėviškių — tik griuvėsiai. Likęs pamato akmuo, rodė, daugiau širdies turėjo negu žmonės. Jų neregistravo, nes visi bijojo priimti į namus. Po metų — vėl bildejo traukiniu į Sibirą. (Buvo grąžinti kaip nuteisėtai pabėgę).

Mokytoja prie spingsulės, pirtyje pasislėpusi, siuvo svetimams drabužius, vyras, pasidavęs smuikui, grodavo įvairiuose susibūrimuose.

1958 m. tėvai grįžo į Lietuvą tik lūte prilikto Barnaulo institute baigti mediciną. Jai siūlė stoti į aspirantūrą ir pasilikus vadovauti Venerinių ligų katedrai, bet ji grįžo į Lietuvą. Pradžioje dirbo Kalvarijoje, dabar — 25 metai Marijampolėje.

Motiniai praėjusios šmeiklos dabar kartais išbaido ramų miegą, graužia gerkle klasėje nepasakyti žodžiai, nesurežisuoti vaidinimai. Tačiau gerai, kad trejų metų dukrelė — „didžiosios galingosios valstybės priešas“ — nepasiklydo Sibiro pūgose, kad anūkai nepatyrė panašių skriaudų.

Tai tvirtos lietuviškos šaknies šaunos atžalos. Brangiai Mokytoją visų buvusių mokinių vardu linkni tvirtos sveikatos ir ilgų gyvenimų metų.

Julija Klėsonytė Šeimišienė

Tai matydama, Sovietų Sąjunga aplinkiniams keliais pradėjo „flirtą“ su Anglija ir Prancūzija. Siems į tai abejingai žiūrėję ir neskubant, Hitleris pasiuntė į Maskvą užsienio reikalų ministrą Joachim von Ribbentrop ir 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje pasirašė abiejų nepuolimo sutartį, prie kurios prijungė slapta ir atskirą protokolą, kuriame buvo nustatytos kiekvienos valstybės įtakos zonos Rytų Europos erdvėje. Latvija, Estija ir Suomija pripažintos sovietų zonos, o Lietuva padalinta į dvi dalis. Dešinioji Nemuno pusė priskirta sovietams, o kairioji — Suvalkijai — Vokietijai. Tame pačiame protokole buvo nustatyta ir grobuoniškai pasidalinta Lenkijos valstybė. Aštuonioms dienoms praėjus, 1939 m. rugsėjo 1 d., Vokietija puolė Lenkiją ir prasidėjo Antrasis pasaulinis karas. Rugsėjo 17 d. sovietų kariuomenė peržengė Lenkijos valstybės sieną ir už dviejų dienų užėmė Vilnių. Rugsėjo 27 d. Lenkijos sostinė, Varšuva, kapituliuoja. Tą dieną Vokietijos užsienio reikalų ministras J. von Ribbentrop vėl nuvyko į Maskvą ir rytojaus dieną, rugsėjo 28, pasirašė pogrindinių — sovietų sienų draugiskumo sutartį ir du slaptus protokolus. Vienas iš jų buvo aptariantis vokiečių iš Lietuvos repatriacijos ir Vokietijai klausimų, o antrasis, pataisantis ankstesnįjį, sferų pasiskirstymo protokolą, kuriame visa Lietuva priskiriama sovietų įtakai ir Lietuvai pripažįstama teisė į Vilnių.

Rugsėjo 26 d. sovietų užsienio reikalų komisaras M. L. Molotovas pasikvietęs Lietuvos įgaliojimą ministrą L. Natkevičių, pareiškė, kad sąlygos pasikeitę yra būtina peržiūrėti ankstesnes Sovietų Sąjungos ir Lietuvos Respublikos sutartis. Lietuvos vyriausybė kvietimą priėmė ir spalio 2 d. Lietuvos užsienio reikalų ministro J. Urbšio vadovaujama delegacija išvyko į Maskvą. Tą patį vakarą įvykiuose posėdyje Stalinas pasiūlė grąžinti Lietuvai Vilnių, bet už tai Lietuva turės perleisti Vokietijai dalį savo teritorijos ir į likusią dalį įleisti 50,000 sovietų karių igulą. Nustebinti delegacijos nariai, neigalioji nei kalbėti, nei tartis teritorijos klausimais, grįžo atgal į Kauną. Lietuvos vyriausybė iš pagrindų diskutavusi sovietų pateiktus sutarties tekstus, atsisakė priimti. Spalio 7 d. J. Urbšys vėl skrido į Maskvą pranešti Molotovui Lietuvos vyriausybės nusistatymą. Čia ji ištiko kita staigmena, sužinojus, kad jam esant Kaune, iškvietus Latvijos ir Estijos valstybių delegacijas, spalio 5 d. panašias sutartis pasirašė. Spalio 8 d. posėdyje Stalinas aštriai kritikavo Lietuvos vyriausybės pažiūras ir laikyseną, reikalavo įleisti 50,000 sovietų karių igulą, apgyvendinti pasirinktuose Lietuvos miestuose, užtikrinti sovietų nesikišimą į Lietuvos vidaus reikalus, bet nereikalavo perleisti Lietuvos teritorijos Vokietijai. J. Urbšys vėl grįžo į Kauną. Lietuvos vyriausybė, nematydama jokios išimties, sovietų pasiūlymą priėmė. Spalio 10 d. nauja delegacija, susidedanti iš J. Urbšio, ministro pirmininko pavaduotojo K. Bizausko ir Lietuvos kariuomenės vado St. Raštikio, nuvyko į Maskvą, sovietų parengta Lietuvai Vilniaus grąžinimo sutartį pasirašė. Tik iš šios sutarties teksto ankačiau buvo žodžiai dėl raudonarmėčių karių igulų „tik karo laikotarpiu“, buvo išbraukti.

1939 m. lapkričio 28 d. Sovietų Sąjunga pradėjo karą su Suomija. 1940 m. kovo 12 d. buvo pasirašyta Suomijos — Sovietų Sąjungos karo pabaigos sutartis. Sovietams buvo perleista Karelijos srities ir

kelios salos Suomijai ilankoje. 1940 m. birželio 14 d. vidurnaktį, Maskvoje buvusiam Lietuvos užsienio ministrai Juozui Urbšui, buvo įteiktas ultimatumas dėl Lietuvos piliečių dirbančių sovietų kariuomenės bazėse, persekiojimą, sovietų karių pagrobimą, reikalavimą sudaryti naują vyriausybę iš Kremliaus patikimų asmenų, laisva sovietų karių pajėgų įėjimą į Lietuvos teritoriją ir išskūrimą didesniuose Lietuvos miestuose. Antrą valandą ryto, Kaune, valstybės prezidentas Antanas Smetona sušaukė nepaprastą vyriausybės posėdį. Kitos išeities nebuvo, tik priimti sovietų ultimatumą. Antano Merkio vyriausybė atsistatydino. Devintą valandą ryto Maskvoje Lietuvos užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys, perdavė Kremliaus Lietuvos vy-

riausybės sutikimą priimti sovietų ultimatumą. Kelioms minutėms praėjus, stipriai ginkluoti sovietų kariuomenės daliniai perėjo Nepriklausomos Lietuvos sieną. Valstybei esant jau sovietų okupuotai, remiantis respublikos konstitucija, prezidentas Antanas Smetona toliau jam konstitucija pavestų pareigų eiti negalėjo ir iš Lietuvos teritorijos pasišalino. Maskvoje buvusios delegacijos pasiūlyta naujos vyriausybės sudėtis su gen. St. Raštikiu ministro pirmininko poste, Kremliaus buvo nepriimtina. Tuo po pietų iš Maskvos į Kauną atskrido sovietų užsienio reikalų komisaro M. L. Molotovo pavaduotojas V. G. Dekanozovas sudaryti sovietams priimtina Lietuvos vyriausybę iš Kremliuje parengto asmenų sąrašo.

Meridinės nepriklausomybės paskutinės dienos

1940.VI.14 — VIII.5

Birželio 14 d. Trumpai prieš vidurnaktį, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras, V. Molotov pasikvietė į Maskvą nuvykusį, Lietuvos užsienio reikalų ministrą Juozą Urbšį ir jam įteikė ultimatumą, kuriame buvo išvardinta eilė prasiimančių kaltinimų reikalaujant užtikrinti laisvą Sovietų kariuomenės įėjimą į Lietuvos teritoriją.

Birželio 15 d. Į Kauną atskrido V. Molotovo pavaduotojas, V. G. Dekanozovas sudaryti naują Sovietų vyriausybę priimtiną Lietuvos ministrų kabinetą. Birželio 16 d. Lietuvos vyriausybės ministras pirmininkas A. Merkys mėgino tartis su Dekanozovu, bet šis į kalbas nesileido, tik padiktavo naujos vyriausybės sudėtį. Justinas Paleckis, ministras pirmininkas einąs Valstybės prezidento pareigas, V. Krėvė-Mickevičius, ministro pirmininko pavaduotojas ir užsienio reikalų ministras ir t.t.

Birželio 17 d. J. Paleckis pakeltas į Valstybės prezidentus, V. Krėvė-Mickevičius, ministras pirmininkas ir užsienio reikalų ministras.

Birželio 18 d. Valstybės prezidento J. Paleckio kalba per radiją.

Birželio 19 d. Uždaryta Tautininkų sąjunga.

Birželio 20 d. Legalizuota komunistų partija.

Birželio 21 d. Panaikinti visi leidimai leisti laikraščius.

Birželio 22 d. P. Vileišio aikštėje sušauktas masinis kauniečių mitingas ir iškeltas didelis plakatas su užrašu „Tegyvuoja socialinė sovietinė Lietuva“.

Birželio 30 d. V. Krėvė-Mickevičius vyko į Maskvą pasimatyti su V. Molotovu.

Liepos 1 d. V. Krėvė-Mickevičius grįžo iš Maskvos ir atsistatydina. Mėčys Gedvilas tampa ministru pirmininku ir

vidaus reikalų ministru. Uždarytos visos organizacijos.

Liepos 5 d. J. Paleckis pasiskelbė, kad vyriausybė priėmė naują rinkimų įstatymą.

Liepos 7 d. Lietuvos Komunistų partijos sekretorius ir Saugumo Policijos viršininkas, Antanas Snieckus išleisdžia slapta aplinkraštį — planą likviduoti buvusius vadovaujamus asmenis ir iš darbo atleisti „liaudies priešus“.

Liepos 11 d. Spaudoje išspausdintas ilgas straipsnis, raginantis neklaušti „liaudies priešų“ ir netikėti, kad ūkininkai bus suvaryti į kolchozus.

Liepos 11 - 12 d. Antano Snieckaus įsakymu suimta ir į Sibirą išvežta virš dviejų tūkstančių asmenų.

Liepos 14 d. Rinkimai į Liaudies Seimą.

Liepos 16 d. Ministras pirmininkas M. Gedvilas, laisė adresuotam „Ponui prezidentui“, Justinui Paleckiiui, prašo leisti areštuoti ir iš Lietuvos išsiųsti Antaną Merkį ir Juozą Urbšį. Paleckis ant laiško pasirašė „sutinku“.

Liepos 17 d. Paskelbti oficialūs rinkimų rezultatai.

Liepos 21 - 22 d. Išrinkto seimo pirmasis posėdis. Nutarta Lietuvoje įvesti sovietinę santvarką ir prašyti TSSR įjungti LTSR į Sovietų sąjungą.

Liepos mėnesio paskutinę savaitę Lietuvos Liaudies vyriausybės, Švietimo ministras, Antanas Venclova sušaukė Lietuvos mokytojų suvažiavimą, Kaune, sporto paviljone. Dalyvavo apie 10,000 asmenų. Išklausė daugybę pranešimų, vietoj rezoliucijos sugiedojo Lietuvos himną.

Rugpjūčio 3 d. Sovietų Rusijos Aukščiausioji Taryba nutarė priimti LTSR keturioliktają respubliką. Tą dieną visi, lig tol buvę „Ponai ministrai“ pavirto „Draugais komisarais“.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams AIR CARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. Pinigai pervedami doleriais nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas tarp 2 - 5 dienų. Galimybė pervedti dolerius iš Lietuvos į JAV. TRANSPAK - vienintelė siuntinių persiuntimo įstaiga, kur pinigai pervedami pagal Illinois valstijos leidimą.

MAISTO SIUNTINIAI.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Broker-Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAITIS
Bus. 312-585-6100 Pager 312-308-0307
Pag. 312-585-3997

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar pardudant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkaime ir pardudame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

OAK LAWN — Parkshire South
Condo — 1st fl w/patio, 2 bd, 1 1/4 ba, Lndry, gar. \$116.900. Tel. 708-961-3591.

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agents Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

MOVING-KRAUSTYMAS
Profesionalus patarimas pereinamoms kainomis jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Skambinti:
708-424-7183
312-539-3547

FOR RENT

Apt. For Rent
Vic. Brighton Pl. 6 rms., stove, refrig., wall-to-wall carpeting, encl. rear porch; heat incl.; clean, quiet bldg. References, credit check. \$575 per mo. + 1 mo. sec. deposit. No pets. Preferably Lith. speaking.
Call 708-448-7887

IEŠKO DARBO

55 m. vyras, darbštus, sąžiningas (turi virėjų specialybę), ieško darbo. Gali slaugyti ligonius ir gyventi kartu. Skambinti Petriui: 312-254-2232.

MISCELLANEOUS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVAS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMAS.
H. Deckys
Tel. 312-585-6624

Pranas Zundė

KAZYS BIZAUSKAS

1893-1941

Dviejų tomų monografija. I t. - 323 psl., II t. - 430 psl. Plačiai aprašoma K. Bizausko gyvenimas ir veikla diplomatinėje tarnyboje. Gaunama DRAUGE. Papigintai — 6 dol. už knygą. Su persiuntimu — 8 dol. Illinois valstijos gyv. prieda „State sales tax“ - 0.53 dol.

STASYS BARAS

Audio kasete ir CD

Dainuoja lietuviškai įvairių operų arijas. Stuttgardo simfoninis orkestras. Dirguoja Darius Lapinskas ir Aleksandras Kučionas. Audio kasetė - 10 dol. Su persiuntimu 12 dol. CD - 15 dol. Su persiuntimu 17 dol. Gaunamos DRAUGE 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

LIETUVOS NAŠLAIČIŲ GLOBOS KOMITETAS DĖKOJA

A.s. VYTAUTO DAILIDĖS atminimą pagerbusiems jo draugams, kurie aukojo Lietuvos našlaičiams, kad jų gyvenimas palengvėtų. Aukotojai:
\$200 — Danutė Elsberginė ir Kristina Bob Solger.
\$80 — Ona Pavikienė, Bronė ir Petras Macnorai, Audronė ir Medardas Karaliai ir Vincas Pavikčius.
\$30 — Aleksas ir Bronė Grybauskai ir Povilas ir Loretta Gvazdinskai.
\$25 — Stasys Žilėvičius, Sofija Plienienė, Adolfas Dirgėla.
\$20 — Vytautas ir Irena Talandžiai, Sofija ir Juozas Cechanavičiai.
\$10 — Petras Jadviršis, Birutė Razminienė, Julius Karas, Marija Barienė, Angela Talandis.
Iš viso \$845. Reiškime užuojautą žmonai Joanai Dailidienai, sūniui Arvydui su šeima ir kitiems artimiesiems. „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

LAIŠKAI

VALIO „KRANTUI“

Sveikinu naujai įsisteigusią JAV LB apylinkę „Krantas“. Linkiu valdybai darnios veiklos lietuvių išlaikyme ir prasmingos bei našios pagalbos tėvynei Lietuvai.

Salomėja Daulienė
LB Brighton Parko apyl.
valdybos pirmininkė

POST SCRIPTUM

Birželio 8 d. „Draugo“ laidoje buvo išspausdintas straipsnis „Sniego gniūžtė Lietuvai“. Keletas žodžių apie straipsnio autorį Jack Irwin. Tai aukštos moralės, stiprių krikščioniškų katalikiškų principų, turintis didelę patirtį darbe su paaugliais-moksleiviais, pedagogas, paveldėjęs lietuviškos kilmės šaknis iš motinos.

Norėdamas savo žiniomis ir patirtimi pasidalinti su Lietuvos pedagogais, prieš ketverius metus Jack kreipėsi į AP-PLB bendriją. Savo misijai jis labai rimtai pasiruošė. Pirmiausia lietuvių kalbos mokėsi Gailutės Valiulienės klaseje, o vėliau — Maironio lituanistinėje mokykloje, Lemonte.

„Snowball“, DARE ir panašūs moksleivių sambūriai, kuriuose Illinois valstijoje dirba specialiai pasiruošę asmenys, sociologai ir policijos pareigūnai, dar pradžios mokyklose, pradedant 5-ta klase, auklėja ir moko jaunuosius, kaip efektingai pasipriešinti ir griežtai atsilaikyti prieš bendraamžių ir visokių agentų spaudimą vartoti alkoholią bei narkotikus. Baigusiems šiuos kursus, yra išduodami specialūs pažymėjimai ir ženklukai. Tai yra tarytum specialus, prestižinis „klubas“ moksleivių kovai prieš blogį.

Džiugu, kad ši puiki programa, jos energingas specialistas Jack Irwin ir jo suorganizuota talka atakubėjo į pagalbą Lietuvos mokykloms bei jaunimui.

Ritė Rudaitienė
Oak Lawn, IL

KOVOKIME SU ŠMEKLOMIS

Skaitant Henriko Kudreikio straipsnį „Draugo“ 105 numerį „Smėklos lenda iš urvų“, ir kai kuriuose Lietuvoje leidžiamuose laikraščiuose dėl niekinimo Lietuvos istorijos ir naudojimo „naujų metodų“ smegenų plovimui Lietuvos mokyklose, iškyla reikalas pasipriešinti. Kadangi ši darba atlieka įvairaus plauko „žinovai“ Lietuvos švietimo ministerijos žinia, reikia ir į juos kreiptis, užpilant protesto laiškais.

Taip pat „Drauge“ buvo rašoma, kad JAV LB komisija turėjo pasitarimus su Lietuvos švietimo ir mokslo pareigūnais. Diskusijose Lietuvos švietimo atstovams aiškiai pasakė: „Pas mus bus priimtos švietimo įstatymo pataisos, kur atsakoma moralinių dalykų“. Kodėl JAV LB

komisijos nariai neprotestavo? (m.p.) Bent neteko matyti spaudoje. Prisimintinas įvykis, kada Šveicarijoje buvo išleista knyga Lietuvos mokykloms, kur buvo neigiama Dievo įtaka pasaulio kūrimui, bet propaguojama komunistinė teorija ir darvinizmas.

Manytiau, jog Lietuvių Bendruomenės komisijos nariai tam ir nuvyko į Lietuvą, kad protestuotų prieš LR švietimo ministerijos grįžimą prie senų komunistinių laikų metodų. Apsiriboti mokyklose nuo moralinių, religinių mokymų yra didžiausias absurdas. Tą darė komunistai ir jų „profesorai“, o jų auklėjimo pasekmes turime dabartinėje Lietuvoje.

Antanas Pauzuolis
Chicago, IL

NESIŽEENOJO VYTAUTAS?

Jau nuo seniai žinoma, kad diskutuoti religijos ir politikos klausimus viešai — opus dalykas. Gal todėl 1939 metais, po įvykusio „anšiuso“ prie Vokietijos, viename Klaipėdos restorane pasirodė toks užrašas, kas lietuviškai reikštų: „Prisivalgyk, prisikaušk, bet apie politiką — užsičiaupk“.

Juozas Žygas, š.m. gegužės 10 d. „Drauge“ aprašydamas Balzeko muziejų vykusį banketą, kuriuo metu amb. J. W. Swihart buvo apdovanotas „Gintaro“ žymeniu, vengdamas sukelti „vėjo“ lietuvių tarpe buvo labai santūrus. Jis to Lietuvos pareigūno, kuris „nemokejo žėgnotis“ neišvardino. Paliko mums patiems spėlioti, kas jis toks. Tokia, be pašaipos ir blogos valios padaryta, pastaba parodo žurnalisto aklumą, vertą pagyrimo.

Lietuvos istorijoje garsios Radvilų, Roemerų, dr. Jono Šliūpo ir kitų žymių asmenų pavardės. Nors jie nebuvo katalikai, bet už Lietuvą „galvą guldė“ ir Lietuvai daug nusipelnė. Tad labai teisingai Mėta Judickienė ir Valteris Bendikas spėja, kad tas Lietuvos pareigūnas, kuris minėtame pokylyje prie stalo nesizėgnojo, gal nebuvo katalikas.

Kiek iš spaudoje užtiktytų aprašymų supratau, minėtame amb. Sewihart pagerbime, tarp nemažų skaitaus įvairaus rango diplomatų ir politikų ir Lietuvos pareigūnų, dalyvavo ir mūsų visų pagarbos užsitarnavęs, buvęs Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pirmininkas, drąsiai vadovavęs Lietuvos nepriklausomybės atstatymo kovai ir ją laimėjęs prof. Vytautas Landsbergis. Aš spėjau, kad Vytautas nesizėgnojo.

Gal kas iš „Draugo“ skaitytojų pasipiktinęs sakys, kad tai nesamone. Juk Landsbergis nuotrukose dažnai matomas tarp katalikų dvasininkų ir net katalikų pamaldose. Aš taip pat labai nustebau, tiesiog tikėti nenorėjau, bet skaitydamas Lietuvos vyčių žurnalą („Vytis“, July/Aug. 1994, p. 17-19), kur buvo diskutuojama, kuris iš Lietuvos pareigūnų būtų tinkamas

Jeigu norite sužinoti naujausias žinias iš Lietuvos ar užsienio lietuvių gyvenimo, skaitykite „Draugą“. Tai suprantama vietiniai lietuviai, o taip pat naujai atvykęs į tėvynę. Čia dvi lietuviškos (iš kairės): Faustina Varanckienė-Bobinaite ir Dalia Miškinytė-Maciene susipažįsta su „Draugu“.

Nuotr. B. Kronienės

nis kviesti į Lietuvos vyčių 81-mąjį seimą, iš Vincent B. Boris atsiliepimo sužinojau, kad Vytautas Landsbergis — liuteronas, Eidintas — katalikas. Perfrazuodamas Valterį Bendiką: didelis skirtumas tarp avių, kad ir iš tos pačios avies. Vytautas Landsbergis, jei ir ne katalikas, bet krikščioniškos moralės, tvirtų principų žmogus, Lietuvai ir jo paties gyvybei pavojingomis dienomis, nuvykęs Maskvon išdrįso priešintis Gorbačioviui, nepabūgo jo grasinimams, nepataikavo. Tuo tarpu LDDP Seimo nariai, šiandien nuskurdinę Lietuvą, bet patys pralobę, net žėgnodamiesi neigia buvę komunistais ir visai meluoja Lietuvos gyventojams, kad tik per būsimuosius rinkimus ir vėl už juos balsuotų. Duok Dieve, kad taip neįvyktų.

Leonas Venskuskas
Fennville, MI

AUGA NEPASTIKĖJIMAS IR NEPASITENKINIMAS

Visi blogumai Lietuvoje prieš 6 metus buvo verčiami krašto okupantams. O kas gero padaryta per 6 laisvės metus? Blogi viršininkai? Kodėl nerenkama geresnių? Maži uždabariai? Iš kur pinigai skraidyti po pasaulį? Našlaičių tūkstančiai, tik 5% tikrų. Kurgi kitų tėvai?

Nebetikime teigimais ir atsakymais. Kodėl neišmokta, gadinama savoji kalba? Juk tam nereikia nei pinigų, nei valdžios įstatymų. Koktu, pikta darosi, skaitant „korespondentų“ ir „rašytojų“ straipsnelius. Savigarbos nebūti, svetimybų pamėgdžiotojais pasidarė dalis jaunosios kartos. Gal išminties stoka, tuštumas priežastis ir kitų nedateklių, vargų... Geresnis gyvenimas, pasikeitimai ateina pamažu ir pačių pastangomis. Paramą duodantieji labiau turi ištirti kas vertas jos. „Apgaudinėti negalima visų ir visą laiką“ — sako patarlė.

Mes, dabar užsienyje gyvenanti, pažinę komunistų, gyvybės instinkto verčiami, palikome tėvynę. Esame išeiviai. Svetimose šalyse susiliejęme su pabėgėliais ir imigrantais. Vargom, dirbom, taupėm — užpelnytai patenkinamai gyvenam. Nepamiršom gimtos šalies, bet esame ištikimi ir šio krašto piliečiai.

Vytautas ir Angelė Gaillūnai,
Wethersfield, CT

APIE LIETUVOS ŽEMĘ

Juozas Plačas savo straipsniu „Lietuvos žemė“, kelia susirūpinimą žemėje („Draugas“, gegužės 29 d.), kuri naudojama Lietuvos žemės ūkiui ir kitiems rei-

kie. Dabar yra visiems didelis rūpestis, kaip greitai atstatyti sugriautą Lietuvos žemės ūkį, kad žemė būtų dosni žmonių maitintoja.

Tik be reikalo J. Plačas rodo baimę, kad Lietuvos žemė gali būti išparduota užsieniečiams, geriau sakant, svetimšaliams. Bet draudimas užsieniečiams, pirkti žemę ne žemės ūkio reikalams, atgrasintų nuo Lietuvos didesnius investuotojus. Pakeistas Lietuvos konstitucijos 47 paragrafas, kuris Seimo daugumos, įskaitant ir opoziciją, yra priimtas pirmuoju skaitymu. Reikia tikėtis, kad jis bus greit priimtas ir antruoju papildytu skaitymu. Tada bus lengviau Lietuvai įstoti į Europos sąjungą, negu palikti už jos durų, nežinant, ko tikėtis geresnio.

Juozas Navakas
Gulfport, FL

KODĖL VERKIAME, KAI ŠAUKŠTAI PO PIETŲ?

Lietuvių fondo tarybos pirmininkė Marija Remienė nebuvo perrinkta ateinančių trejų metų kadencijai. Tai buvo daugeliui didelė staigmena.

Klausimas yra: kodėl esame į LF įstatai, kurie neatitinka šių dienų tikrovei, negali būti pakeisti? Kodėl negalime, būdami LF nariais, balsuoti patys patys, be kitų igaliojimų.

LF valdyba prieš suvažiavimą gauna daug igaliojimų, kuriuose nepažymėta igaliojančiojo pavardė, kaip reikalauja įstatų 17-tas straipsnis. Tokiais atvejais valdyba igaliojimus padalina savo nuožiūra.

Čia turėtų įsikišti LF Kontrolės komisija, padaryti reviziją ir duoti tikrą atsakymą balsuotojams, už ką buvo paduoti jų balsai. Šis veiksmas pašalintų neigiamas nuosėdas, kurios susidaro apie Lietuvos fondą.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

A.†A.

VALERIJUI GRAŽULIUI

mirus, žmonai LILEI, dukrom LAURAI ir BIRUTEI su šeimomis, sūnams PAULIUI, ANDRIUI IR MARIUI su šeimomis, reiškiam gilią užuojautą ir kartą liūdime.

Detroito Sendraugių valdyba
Detroito Karaliaus Mindaugo kuopa

MIELAM TĖVELIUI

mirus, savo gerą draugę JANINĄ MIKUTAITIENĘ nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu.

Laima Gaigaliene

Meldžiame Amžinos Ramybės Viešpatyje

A.†A.

PETRUI ABROMAIČIUI

Velionio žmoną ONĄ, mūsų mielą narę, dukras RITĄ ir KRISTINĄ, sūnų JONĄ bei jų šeimas nuoširdžiai guodžiame.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A.

PETRUI PUPIUI

mirus, velionio žmoną ZUZANĄ, dukras MARYTĘ AMBROZAITIENĘ, ir ALDONĄ BRIZGIENĘ, sūnus ANTANĄ ir JUOZĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiu ir liūdi.

Vanda ir Vytautas Majauskai
Aldona ir Vytautas Urbai

Jupiter, FL

DRAUGAS, antradienis, 1996 m. birželio mėn. 18 d.

5

PADĖKA

A.†A.

SOFIJA ANTANINA

GLIOŽERIENĖ-PETRIKAITĖ

Užmigo Amžinybėje 1996 m. gegužės 16 d. Palaidota gegužės 20 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse šalia savo brangiausio vyro a.a. Kazio Gliožerio.

Didelę padėką kun. Algirdui Paliokui, SJ už šv. Mišių atnašavimą Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, už maldas koplyčioje ir pravestas apeigas Šv. Kazimiero kapinėse. Padėką ir muz. Faustui Stroliai už vargonavimą ir giedojimą pamaldose.

Taip pat norime padėkoti visiems, kurie išreiškė mūsų šeimai gilią užuojautą asmeniškai, raštu, telefoniniais pasikalbėjimais ir spaudoje. Jūsų širdingi žodžiai padėjo mums pergyventi ypatingai liūdnas dienas ir palengvino paskutinį kartą atsisveikinti su brangia Mamyte, Uošve, Močiute ir Teta. Didelis ačiū visiems, kurie užrašė šv. Mišias ir vietoje gėlių aukojo „Saulutei“ arba „Mercy Lift“ pagal a.a. Sofijos norus.

Ačiū labai karsto nešėjams, kurie nešė velionę į Amžino Poilsio vietą. Taip pat norime išreikšti didelį ačiū D. Petkui Lemonte už patarimus ir paskutinį patarnavimą mūsų brangiausiai Mamytei.

Nuliūdę: duklė Jolanda Mockaitienė su šeima, gimimėmis ir artimaisiais.

A.†A.

ALEKSUI VAŠKELIUI

mirus, jo žmonai PRIMAI, dukrai DANUTEI ir žentui RIC KREBS, seseriai SOFIJAI SALIENEI, seserims ir broliui Lietuvoje ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Vytautas ir Julija Klimaičiai

A.†A.

ALEKSUI VAŠKELIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiam jo Žmonai, Dukrai ir Žentui, seseriai SOFIJAI SALIENEI ir visiems jo artimiesiems Lietuvoje ir Amerikoje.

Drauge liūdime:

Monika ir Pranas Andrejauskai
Birutė ir Antanas Diškėnai
Emilija Grigaliūnienė
Dalila Mackalienė
Jonė ir Vytautas Staškai
Janina Staškus
Vladas Staškus

A.†A.

ALEKSUI VAŠKELIUI

mirus, žmonai PRIMAI, dukrai DANUTEI su vyru, seseriai SOFIJAI SALIENEI su šeima, gimimėms bei artimiesiems reiškiam gilią užuojautą.

Genovaitė Modestienė
Dagmara Jurcienė

A.†A.

ALEKSUI VAŠKELIUI

mirus, jo žmonai PRIMAI, dukrai DANUTEI, žentui RIC KREBS, seseriai SOFIJAI SALIENEI, visiems gimimėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia:

Gediminas ir Vanda Balukai
Jurgis ir Alė Daugvilos
Pranas ir Isabella Jurai
Jonas ir Nina Jurkšaičiai
Jonas ir Niuta Vazneliai

Mielam Draugui ir bendrų idėjų Bičiuliui

A.†A.

ALEKSUI VAŠKELIUI

mirus, jo mylimai žmonai PRIMAI ir brangiai sesutei SOFIJAI SALIENEI šitos skausmingos netekties dienos išreiškiam mūsų giliausią ir nuoširdžią užuojautą.

Šitose skausmingo liūdesio dienos ir mudų kartu su Jumis liūdime, ir a.a. Aleksas niekada nebūs mūsų užmirštas.

Mūsų maldose meldžiame Dievą kad Jis a.a. Aleksui būtų maloningas.

Marytė ir Stasys Kaslai

St. Pete Beach, FL.

Du krepšinio entuziastai — „Lituanicos“ jaunių krepšinio komandos narys Rytas Vyngantas linki sėkmės iš JAV į Lietuvą grįžtančiam 1992 m. Lietuvos olimpinės krepšinio komandos žaidėjui Alvydui Pazdradziui (kairėje). Nuotr. Indrė Tijūnėlienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Birželio 21 d., penktadienį, 7 val. vak., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, dr. Arvydas Žygas skaitys paskaitą „Lietuvos jaunimo kultūrinis ir dvasinis pasaulis“ – Lietuva, šiandieną žengianti septintuosius atgimimo metus, išgyvena „posovietinę“, kultūrinę būseną, kuri pažymėta idėine maišatimi. Lietuvoje jauni žmonės susiduria su savitomis problemomis ir uždaviniais, stengiasi kurti savo ateitį ir siekia savo gyvenimus įprasmiti ekonominėje, kultūrinėje, religinėje plotmėje. Paskaitoje bus apibūdinta sudėtinga problematika, kurią patiria skirtingos jaunimo bendruomenės, bus pažvelgta į jaunimo išgyventą ir išreikštą pasaulėžiūrą. Taip pat bus pažvelgta į išeivijos lietuvių ryšį su Lietuvos jaunuimiu ir rodoma vaizdajuostė iš skirtingų jaunomenės perspektyvų. Visi, kurie domisi Lietuvos jaunimo gyvenimu, kviečiami dalyvauti šioje akademinėje vakaronėje. Vakaronę ruošia PLC renginių komitetas.

„Draugo“ gegužinei, kuri ruošiamą liepos 28 d. prie „Draugo“ pastato, t. marijonų sode, būtina reikia laimikių, kad „laimės šulins“ būtų kupinas. Laimikius prašome atvežti ir „Draugo“ administraciją darbo valandom.

Birutė Jasaitienė, iš gautos Korp! Giedros premijos, 100 dol. paskyrė Draugo fondui. Labai ačiū.

Birutė Jasaitienė dėkoja Korp! Giedrai už įteiktą žymenį birželio 9 d. PLC.

Nuotr. I. Tijiūnienės

x TRANSPAK praneša: „Birželio 28-30 dienomis Alytuje ir kituose Dzūkijos miestuose vyks tarptautinis folkloro festivalis „Dzūkų gados-25“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Miesto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Janina Vaičiūnaitė-Vladišauskienė, Daukanto 10-26, Kaunas, Lietuva, ieško savo pusbrolio **Petro Vaičiūno**, pusėsėresės **Marijos Vaičiūnienės** arba jų vaikų. Gyvenę 1528 N. 15 Ave., Melrose Pk, IL. Žinančius apie juos, prašome rašyti aukščiau duotu adresu arba skambinti **Pakštienai**, tel. 312-776-4755.

(sk)

x A. A. mirusio Vacio Numgaudo atminimui aukojame \$25 Lietuvos našlaičiams. Taip rašo Jonas ir Elena Žukauskai. Reiškiamie užuojauta velionio artimiesiems ir dėkojame aukotojams. „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

(sk)

ARAS ROOFING

Arvydas Kiela
Denigiam ir taisome
visų rūšių stogus
Tel 708-257 6746
Skambinti po 6 v v

Ritonė Rudaitienė, dirbanti su specialiųjų poreikių vaikais Kolmar mokykloje, Oak Lawn, IL, mokslo metų gale vėl suorganizavo rinkliavą našlaičiams Lietuvoje. Mokinių suaukotos mokslo priemonės, žaislai ir drabužiai pasiekė našlaičius per „Saulutę“.

LKVS-gos „Ramovės“ Čikagos skyriaus ramovėnų susirinkimas bus birželio 23 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p., Jaunimo centre. Kviečiame visus ramovėnų susirinkime dalyvauti.

Alfonsas Pargauskas, Ateitininkų namų, Lemonte, valdybos pirmininkas, ruošiasi visus pavaišinti vėsiomis vasariniais gėrimais Ateitininkų namų ruošiamose gegužinėje birželio 23 d. į smagų ir pavesingą pabendrą kviečiami ateitininkai ir neateitininkai iš Čikagos bei plačiųjų apylinkių.

A. A. Petro Pupiaus atminimui Draugo fondui paaukojo dr. A. Šležas 50 dol., Zuzana Pupienė, 70 dol., Vytas Paulionis 30 dol., Giedrė Žumbakienė 50 dol. Draugo fondas visiems nuoširdžiai dėkoja.

Teko girdėti nusiskundimų dėl dalis mūsų visuomenės neturėjo progos klausytis pianistės **Mūzos Rubackytės** koncerto, kai ji pernai lankėsi Čikagoje. Malonu pranešti, kad ši geniali pianistė vėl koncertuos mūsų tarpe lapkričio 10 d. Koncertą rengia JAV LB Kultūros taryba, vadovaujama Alės Kėžėlienės.

Prieš kiek laiko mūsų dienraštyje buvo kreipimasis į visuomenę, prašant padėti Onai Pranckevičiūtei, kuri dabar labai serga ir yra praradusi bet kokią pragyvenimo šaltinį. Iš Lietuvos atvykęs brolis Jonas jai teikia globą (jie apsigyveno dr. Jono Adamavičiaus sodyboje, nes Ona turėjo palikti savo namus) ir tvarko dokumentus, kad galėtų grįžti į Lietuvą. Pirmasis su 100 dol. auka atsiliepė Juozas Vaineikis. Ona ir Jonas Pranckevičius yra jam labai dėkingi ir tikisi daugiau paramos, nes Ona Pranckevičiūtė, kol buvo sveika ir pajėgi, ne kartą yra padėjusi savo tautiečiams.

Šimtas penki mokytojai vadovauja 47-nioms tautinių šokių grupėms, kurias sudaro 1,750 šokėjų. Atvykite ir pasižiūrėkite, kaip darniai jie atliks įvairiausias mūsų tautinių šokių figūras X šokių šventėje liepos 6 d., 1 val. val. p.p., Rosemont Horizon salėje.

Labai reikia savanorių talkininkų! X tautinių šokių šventės proga, kaip jau daug kartų skelbta mūsų dienraštyje, ruošiamame mugė, kurioje bus rankdarbių, paveikslų ir kitų prekių, o taip pat spaudos stalas, kurį ruošia „Draugo“ administracija – bus galima įsigyti specialią dienraščio laidą, skirtą tautinių šokių šventei, o taip pat pavyzdinę savaitraščio „Draugo“ laidą anglų kalba. Tačiau mūsų administracija negali visur susptėti ir mugės valandomis reikia talkininkų. Valandos yra šios: ketvirtadienį nuo 1 iki 7 val. vak., penktadienį nuo 9 val. r. iki 6 val. vak., šeštadienį nuo ryto 10 iki 12 val. d., o paskui – nuo 5 val. p.p. iki 12 val. naktį. Kreiptis į administratorių Igną Budrį.

x Pensija iš Vokietijos! JAV-besė gyvenantys, vokiškai kalbantys žydai dabar gali gauti pensiją iš Vokietijos. Informacijai skambinkite: **Werner Zahn, 312-271-0657, Hansa Travel Bureau.**

(sk)

„Lietuvos Vaikų vilties“ gydomų vaikų vardu Birutė Jasaitienė sveikina ir jai dėkoja Regimantas Nemkevičius, stebint mamai Virginijai. B. Jasaitienei ši vaikučio padėka tiek pat maloni, kaip Korp! Giedros pagerbimo žymuo, įteiktas birželio 9 d. Pasaulio lietuvių centre.

Nuotr. Indrės Tijiūnienės

PRIIMU PREMIJĄ NE SAU...

Nors Čikagoje šių metų pavasaris šaltas, niūrus ir lietingas, šviesią prašvaitę įnešė Korp! Giedros suruosta popietė sekmadienį, birželio 9 d., Pasaulio lietuvių centro Lemonte didžiojoje salėje pagerbti visuomenininkę Birutę Jasaitienę, įteikiant jai žymenį – „Lietuvės moteris ypatingai pasižymėjusi krikščioniškų idealų tarnyboje“.

Algimantui Barniškui grojant iškilmingą maršą, Korp! Giedros narės į salę atlydėjo Birutę Jasaitienę. Pagerbimą atidarė giedrininkė dr. Dalia Kučėnienė, sakydama, kad labai tinka Birutei jos vardas, nes jis kilęs iš žodžio „birėti“, o iš jos rankų byra geri darbai, kaip pavasario žiedai. Kunigaikščio Kęstučio žmona buvo Birutė, ji Vytauto Didžiojo motina, moteris sugebėjusi išauginti mūsų tautai didžiausią vadą. Lietuvoje yra Birutės kalnas, o čia jo nėra, bet turime „Seklyčią“ ir darbus, kurie sudaro tą „Birutės kalną“. Birutė nesiveržia į pirmąjį vietą, bet visuose komitetuose ji buvo asmuo, į kurį galima atsiremti.

Plačiau apibūdinti Birutę Jasaitienę, dr. D. Kučėnienė pakvietė Aldoną Šmulkštienę, kuri su Birute susipažino prieš daugelį metų per Birutės vyro a. a. Jono Jasaičio seserį a. a. Agnė Kizienę. Tais laikais Birutė buvo jauna mama, bet jau tada buvo darbšti ir gera organizatorė.

Birutė Užgirytė Jasaitienė gimė Tauragėje, gyveno Vilniuje ir Joniškėje, o 1944 m. nuo antrosios Sovietų okupacijos pasitraukė į pabėgėlių stovyklas anglų zonoje, Vokietijoje. Amerikoje gyveno Springfield, Illinois, o vėliau Čikagoje. Birutė turi tris brolius ir seserį.

Ji studijavo tiksluosius mokslus, yra biologė, mikrobiologijos laboratorijos viršininkė. Dalyvauja profesinėse konferencijose ir seminaruose. Trejus metus buvo pažymėta National Certification Agency for Laboratory Personnel kaip „Clinical Laboratory Scientist“. Priklauso amerikiečių profesinėms sąjungoms.

Birutė ištekojo už teisininko Jono Jasaičio ir turi tris vaikus – Jūrą, Algį ir Aušrą. Ji buvo skautė ir ateitininkė, dalyvavo mokyklų komitetuose, o vaikams paaugus, įsijungė į dar platesnę organizacinę veiklą. Birutė visuomet maloni, šypsoji, visuomet visus kantriai išklausau ir visiems stengiasi padėti. Kiekviena minutė yra nepaprastai išnaudota, net sirgdama, net rankai lūžus, išsijuosusi dirbo.

Aldona Šmulkštienė išvardino daugelį organizacijų, kurioms B. Jasaitienė ne tik priklausė, bet ir dažnai vadovauja – yra šaulė, buvo Jaunimo centro Čikagoje valdybos narė, „Draugo“ renginių komiteto narė, „Draugo“ leidžiančios Lietuvių katalikų spaudos draugijos narė. Buvo įvairių Lietuvių katalikų spaudos draugijos narė. Buvo įvairių komitetų pirmininkė, rūpintis priemonėmis

bei pagerbimus. Dalyvavo komitetuose ruošiant Mokslo ir kūrybos simpoziumus, muzikos ir šokių šventes. Tačiau visos jos jėgos skirtos Lietuvių Bendruomenės veiklai, dirbant vadovaujantiose pareigose. Nuo 1990 m. ji yra JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų tarybos pirmininkė. Jai vadovaujant, veikla plačiai išsišakojė. Ji yra „Lietuvos Vaikų vilties“ steigėja, „Lietuvos Našlaičių globos“ pirmininkė, „Lietuvos partizanų globos fondo“ steigėja, „Margučio II“ išdavininkė. Nuo 1995 m. yra Marquette Parko apsaugos administracijoje, redaguoja „Draugo“ šeštadieninio numerio „Socialinių reikalų skyrių“, vadovauja vyresniųjų lietuvių centrui „Seklyčia“.

Birutė Jasaitienė dirba savanoriškai, be algos. Čikagos miesto meras R. Daley apdovanojo ją „Unsung Hero“ žymeniu. ALRKM 1993 m. išrinkta „Metų žymiausia moterimi“. Čikagos lietuvių moterų klubas 1995 m. ją išrinko „Iškiliaja nusipelnusia lietuviu moterimi“.

Birutė yra rūpestinga motina ir močiutė. Ji visur suspa, sakydama, „kad reikia“. Tas įgalina ją padėti Lietuvos žmonėms ir mums čia.

Korp! Giedros premiją Birutei Jasaitienei įteikė Korp! Giedros ilgametė pirmininkė Raminta Marchertienė, pinigine 500 dol. premiją įteikė dr. Dalia Kučėnienė, o gėlėmis apdovanojo nuo rudens perimanti pirmininkės pareigas Giedrė Griškėnaitė-Gillespie.

Mening programą atliko muz. Dariaus Polikajio vadovaujamas „Dainavos kamerinis vienetas“. Jame dainuoja ir Birutės dukra Aušra, kurios vyras ir sūnelis taip pat dalyvavo iškilinėse.

Lietuvos Garbės konsulas Vaclovas Kleiza B. Jasaitienę sveikino, prisimindamas Dantės žodžius, kad kiekvienas žmogus eina per tuos pačius gyvenimo smiltynus, tačiau ne kiekvienas palieka pėdas tuose smiltynuose. Birutė palieka gilią pėdą Amerikos ir Lietuvos gyvenime.

Ypatingą padėką išreiškė už talką ir paramą Čikagos Lietuvos Generaliniam konsulatui.

JAV Krašto valdybos ir tarybų vardu sveikino Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučėnė, linkėdama neišblėstančios energijos ir dėkojo už nesunkiai čiuojamas valandas, skirtas likimo nuskriaustiesiems. Lietuvių fondo ir PLB fondo vardu sveikino Vytautas Kamantas, dėkodamas už rūpestį visais lietuvišiais – jaunais ir senais, anksčiau ir neseniai atvykusiais. Dėkojo už darbą, steigiant PLB Lituanistikos katedrą Illinois universitete, remiant Vasario 16-tosios gimnaziją ir, kad būdama PLB valdybos narė, išleido vieną iš populiariausių knygų – Danutės Brazaitės-Bindokienės „Lietuvių pročiai ir tradicijos išeivijoje“. Ypač pareiškė pagarbą Birutei, sugebėjusiai užauginti vaikus, taip pat dirbančius lietuvišką

ČIKAGOS LITUANISTINĖ MOKYKLA

Š.m. gegužės 18 d. – neeilinė. Mokiniai, nors ir mažai išsimegoje, renkasi 9 val. be kuprinų, nesusirūpinę, bet linksmai nusiteikę. Juk tai paskutinė 1995/96 mokslo metų diena. Lietuvoje, kai statybininkai baigė darbus, statyti namą, virš stogo iškaldavo vainiką, kaip pabaigos darbo simbolį. Šiandien Jaunimo centras irgi skėstą gėlėse: vieni dovanoja, sega, kiti gauna – džiaugiasi.

10 val. mokiniai su mokytoja eina į tėvų jėzuitų koplyčią, kad padėkoti Dievui už sėkmę, kad baigtus mokslo metus. Tėvas A. Saulaitis, SJ, didelis jaunimo draugas, auklėja šv. Mišias su gerai mokiniams suprantamu pamokslu. Dainavimo mokytoja Dalė Gedvilienė pravedė giesmes, kurios labai gražiai skambėjo ir pajaurino pamaldas.

Pasimeldę grįžta į Jaunimo centro didžiąją salę. Ją pripildė mokiniai, mokytojai, tėvai ir mokyklos draugai. Muzikos garsumas skambant, į salę įeina abiturientai ir susėda jiems paskirtose vietose. Tuoj po jų į salę įeina JAV ir Lietuvos vėliavos. Giedami abu himnai.

Dešimtosios, išleidžiamosios klasės auklėtoja Ramunė Lukienė pradeda iškilmes. Į sceną pakviečia direktorę Jūrą Dvilienę ir tėvų komiteto pirmininką Zigmą Mikužį. Perskaito baigiamųjų egzaminų protokolą ir iš eilės kviečia į sceną abiturientus. Direktorė įteikia atestatus, o tėvų komiteto pirmininkas – dovanėlę, vertingą knygą. Baigusieji dėstymokai: Birutė Ankutė, Andrius Brooks, Linas Jodvalis, Birutė Jurjonaitė, Tadas Mikužis, Tomas Šatas, Žaibys Valaitis, Indrė Žukauskaitė.

Paskiau vyksta dešimtokų raktų perdavimas devintokams, atsisveikinimo kalbos ir pasisakymai dovanomis. Atsisveikina direktorę Jūrą Dvilienę, Ramunę Lukienę,

visuomeninį darbą.

Grazina Gudaitytė-Liautaud sveikino „Lietuvos Vaikų vilties“ vardu, išreikšdama nuoširdų nusistebėjimą Birutės Jasaitienės sugebėjimu našiai dalyvauti daugelyje komitetų ir įtraukti tokį platų ratą bendradarbių.

Ypatingai jautrus momentas buvo, kai Birutei padėjo Virginija Nemkevičienė, o LVV gydomas jos sūnelis Regimantas įteikė gėlių puokštę.

Buvo daug sveikinimų raštu ir daug puikių gėlių puokščių. Susijaudinusi Birutė Jasaitienė dėkojo susirinkusiems ir Korp! Giedrai už įteiktą žymenį. Ji kukliai kalbėjo, sakydama, kad niekad negalvojo daug padariusi. Birutė dėkojo šeimai, kuri visuomet besąlygiškai padeda. Dėkojo komitetų savanoriams, bei Lietuvos Dukterims, Viktorijai ir Antanui Valavičiams už talką per visą visuomeninį gyvenimą, Vytautui Kamantui už įtraukimą į PLB veiklą. Dėkojo Lietuvių fondui už paramą ir Korp! Giedrai už žymenį bei pinigine premija, kurią sakė Korp! Giedros vardu paaugusiems, kuriems daugiausiai reikia – Lietuvos vaikams, partizanams, invalidams ir „Draugui“.

Tiek kilnių darbų atlikusi, Birutė sakė, jog ji tik stengiasi sudaryti sąlygas, kad kiti galėtų dirbti.

Popietei maloniai nuotaiką teikė Algimanto Barnišio muzikinė palyda, o Korp! Giedros narių paruoštas vaivės skanėstas papildė Racine ir Baltic Bakery kepsniai. Korp! Giedra dėkoja visiems dalyvavusiems ir visiems, prisidėjusiems prie malonios šventės pasisekimo.

Indrė Tijiūnienė

kiniams už mokyklos lankymą, tėvams už pagalbą, o mokytojams už pasišventimą, atliekant svarbų tautinį darbą; tėvų komiteto nariams už atliktus išpareigojimo darbus. Pakvietė mokinius ir tėvus pasivaikinti kukliomis vaišėmis ir pasidalinti išpuošiais.

Tėvų komitetas ir abiturientų tėvai suruošė Jaunimo centro apatinėje salėje vaivės ir išleistuves abiturientams. Į tas vaivės pakvietė ir mokytojus. Čia abiturientai dar atliko dalį programos ir pasikeitė dovanomis.

Be kitų lituanistinių darbų, kurie jau anksčiau aprašyti spaudoje, mokykla išleido metrašį ir du mokinių laikraščius (Vasario 16-tai ir Motinos diena). Ypač didelį patarnavimą, spausdinant laikraščius, atliko R. Dumbrys, už ką mokykla jam nuoširdžiai dėkoja.

Abibendrinant šios mokslo metus, reikia pasakyti, kad jie buvo sėkmingi. Visi stengėsi ir dirbo, pagal išgales ir esamas sąlygas, sąžiningai. Sujungtoji mokykla baigė jau ketverius mokslo metus ir išleido keturias abiturientų laidas. Kadangi ši mokykla liko vienintelė Čikagoje, visomis išgalėmis reikia ją išlaikyti. Kaip atrodytų pasaulio užsienio lietuvių sostinė Čikagoje be lietuviškos mokyklos? Kaip atrodytų Jaunimo centras be lietuviško jaunimo?

Sunku yra ką nors išgyti, bet dar sunkiau išlaikyti. Yra viskas galima, tik reikia lietuviško ryžto. Jau daug praradome, negalima prarasti paskutinių lietuviškų tvirtovių: liuanistinės mokyklos ir Jaunimo centro. Per vasarą pailsėję, vėl visi naujomis jėgomis turės susiimti, kad lietuviškos tvirtovės neliktų be pagalbos, be gynėjų. Tad su viltimi žvelkime į naujuosius mokslo metus!

Juozas Plačas

Prof. dr. Juozas Meškauskas, kurio bute buvo sudaryta pagrindinė Laikinoji Lietuvos vyriausybė, pasakys pagrindinę kalbą birželio 23 d., 10 val. r. Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke ruošiamame Tautos sukilimo minėjime. Visuomenę kviečiama kuo gausiau dalyvauti.

Klausykites įdomių „Margučio II“ laidų kas vakarą, nuo pirmadienio iki penktadienio, lygiai 9 val. v., iš stoties 1450 AM.

Čikagos lit. mokyklos mokiniai vienos šventės Jaunimo centre metu.

Nuotr. Vlodo Žukausko